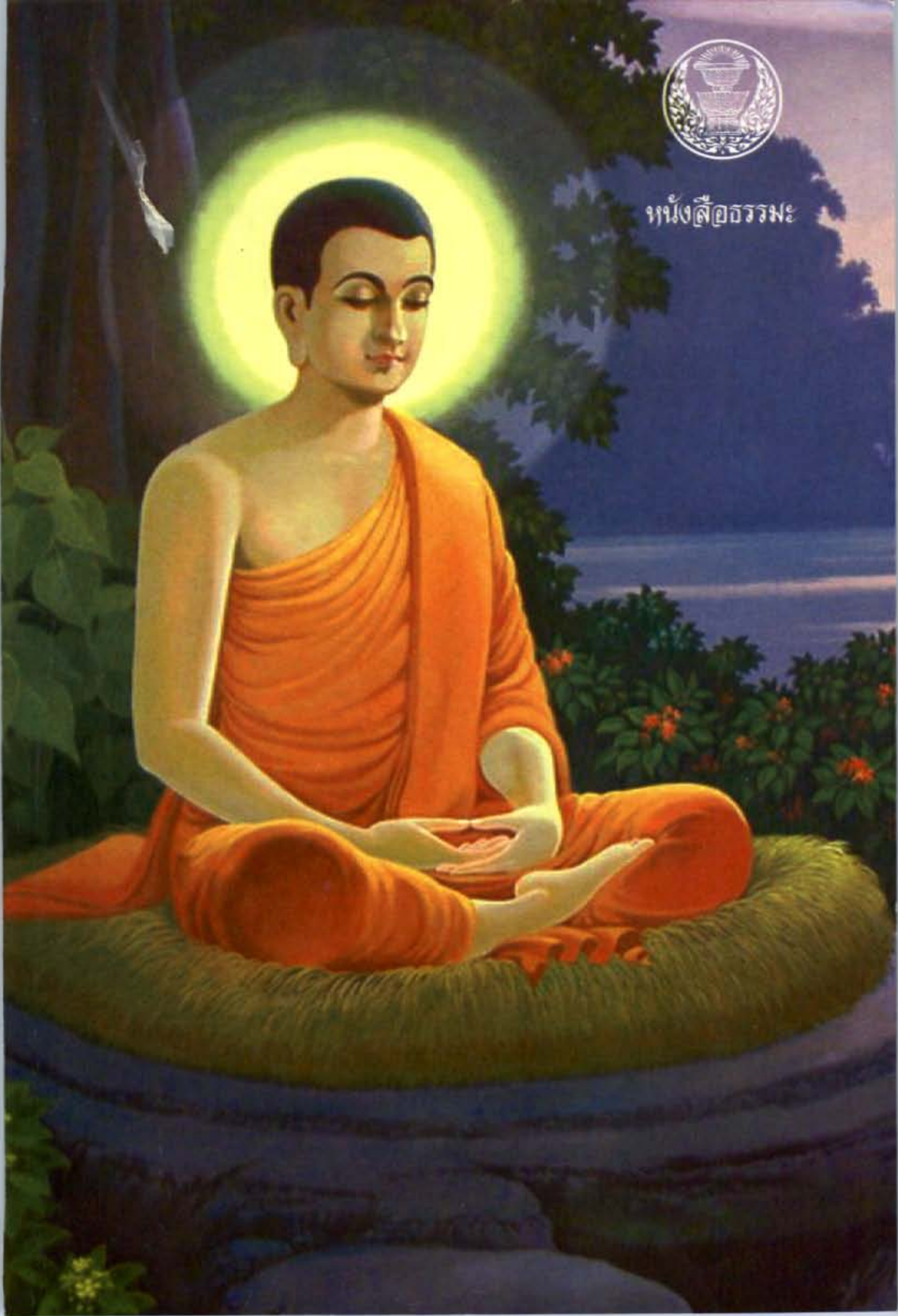

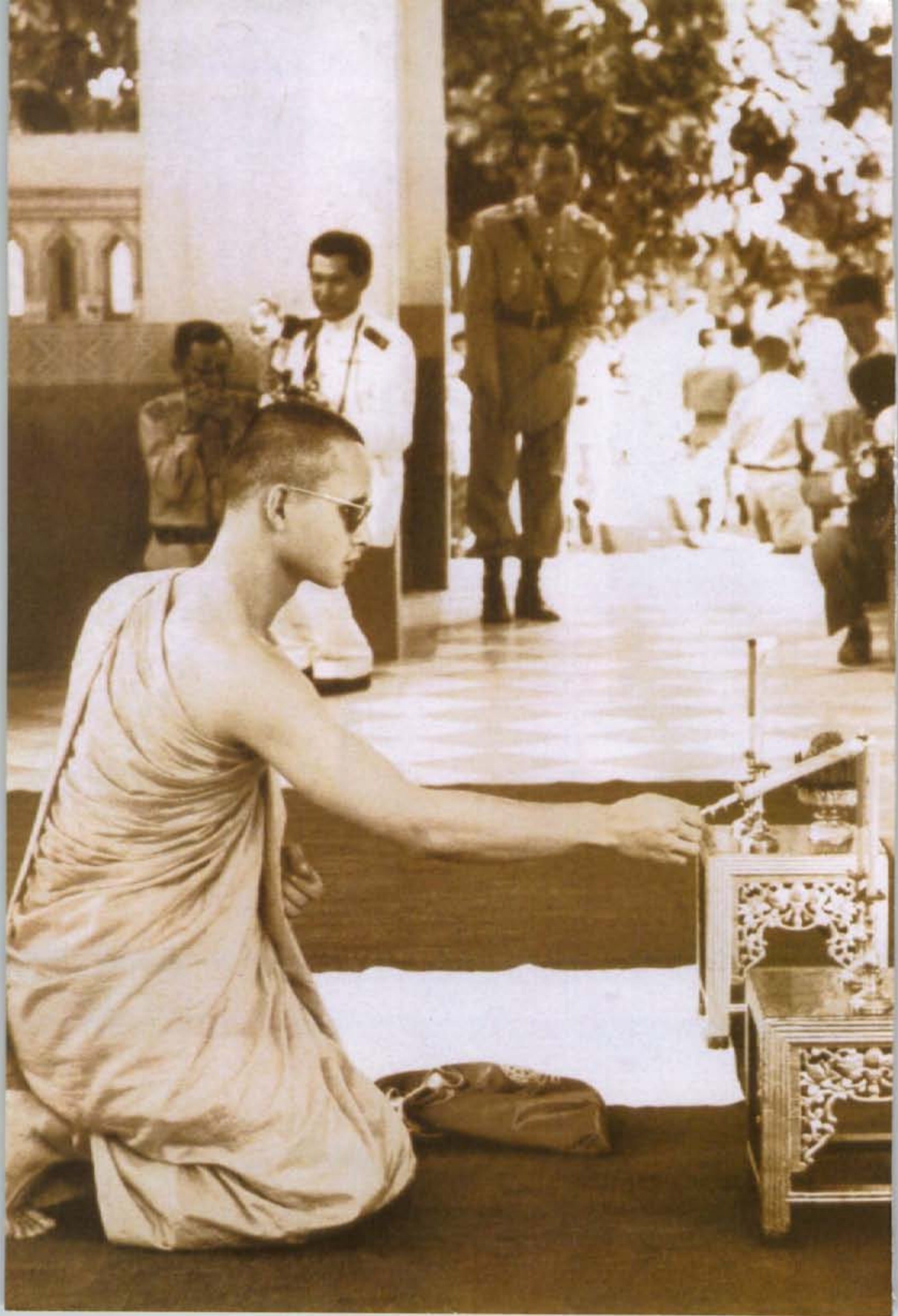
หนังสืออรรถพระ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระบรมราโชวาท
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
องค์อัครศาสนูปถัมภก

“การธำรงความเจริญมั่นคงของพระพุทธศาสนา จึงน่า
ที่จะเน้นที่การแนะนำให้เห็นประโยชน์ของการศึกษาปฏิบัติ
ธรรมเป็นสำคัญ เมื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติธรรมเกิดขึ้นแล้ว
ก็จะพึงพอใจและจะชวนชวนายศึกษาปฏิบัติให้สูงขึ้นและเมื่อ
ชาวพุทธรู้ธรรมะปฏิบัติธรรมกันอย่างถูกต้องทั่วถึงมากขึ้น พระ
ศาสนาก็จะเจริญมั่นคง”

พระบรมราโชวาท พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในการเปิดประชุมใหญ่ ของสมาคมพุทธ
ศาสนาทั่วราชอาณาจักร ๗ มิถุนายน ๒๕๒๘

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ศิลปเป็นอาภรณ์อันประเสริฐ

อาศิรวาทราชลักการะ

ภูมิ ดลเด่นด้าว	แดนไทย
พล ธรรม ทรงชัย	เชิดฟ้า
มหา ธรรมิกอภิไธย	ธรรมราช
ราช หฤทัยล้นหล้า	หล่อเลี้ยงราษฎร์สยาม
มหาเทพ ดิลกล้ำ	โลกา
มหาปราชญ์ สรรพวิชา	โลกช่อง
มหา คีตราชา	ชาญเชี่ยวชาญ
มหาจักรี เกरिकก้อง	กษัตริย์กล้าไวคุณฐ์
ครองราชย์ไทยทั่วหล้า	สุขน้า
ครองแผ่นดินโดยธรรม	ทั่วถ้วน
ครองจอมทัพไทยด้า-	รงรัฐ - สี่มาแล
ครองฉัตรชัยเลิศล้วน	วิลาสล้าंनाไทย
พระบารมีปกเกล้า	ชาวไทย
มหाराชเกริกเกรียงไกร	เกียรติก้อง

เฉลิมราชย์อธิปไตย	ไทยอยู่ สุขนา
พระร่มเกล้าปกป้อง	ทั่วฟ้าดินเย็น
ไทยราษฎร์รักภักดีพร้อม	บูชา
ทูนเทิดมหाराชา	เทพไท้
เฉลิมพระเกียรติบุญญา	ยิ่งยศ
ด้วยรักสามัคคีไว้	กราบไหว้ปีตุงค์
ขอเชิญ “โอมลัทธิ” สร้าง	รังสรรค์
บริรักษ์อัครราชัน	ค้ำเช่า
ครองเศวตฉัตรเกลิงถวัลย์	เสวยสุข สราญแฮ
ชนม์ชีพพระผ่านเกล้า	กับปี “เกล้า” โภฏีกาล

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
 ข้าพระพุทธเจ้า
 คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
 สภาผู้แทนราษฎร
 (นายบำรุง พันธุ์อุบล : ร้อยกรอง)

สารทำนประธานคณะกรรมการการศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรม

ศาสนาทุกศาสนาล้วนมีคำสอนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มนุษย์ทุกคนได้ทำดี สร้างคุณงามความดี เมื่อทุกคนทำดีได้สังคมก็จะมี ความสงบ ถึงพร้อมด้วยความสุขอย่างสันติ

นับแต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้แล้ว และทรงเสวย วิมุติสุขแห่งการรู้แจ้งแทงตลอดอยู่ ๗ วัน และทรงทราบว่า ธรรมะ ที่พระองค์ได้ตรัสรู้นั้นยากแก่การที่มนุษย์ทั่วไปจะเข้าถึงได้ แต่ กระนั้นพระองค์ทรงพิจารณาพิเคราะห์และวินิจฉัยเห็นว่าแม้จะเป็นการยาก แต่ธรรมนั้นมีประโยชน์อย่างยิ่งกว่าที่ประโยชน์อย่างอื่นจะมอบให้ได้ จึงทรงตัดสินพระทัยที่จะนำธรรมที่พระองค์ตรัสรู้แล้ว ไปรดบรรดา สรรพสัตว์ให้ได้รับรู้ถึงพระธรรม เพื่อนำไปสู่ความสงบสุขอันแท้จริง คือ นิพพาน

คณะกรรมการการศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้ แทนราษฎร ต้องการเป็นส่วนหนึ่งในการสืบทอดพระพุทธศาสนา และเผยแผ่พระธรรม และเป็นการร่วมอนุโมทนาบุญร่วมกันกับ พุทธศาสนิกชนชาวไทยทุกท่าน ด้วยการจัดพิมพ์ “ศิลปะเป็นอารมณ์อัน ประเสริฐ” ซึ่งเรียบเรียงจากปราชญ์ที่รู้ธรรม นายวิระ รักความสุข

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน พรรคพลังประชาชน และที่
ปรึกษาคณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่ง
ประกอบไปด้วย **บทกลอน** ที่เป็นการเสริมสร้างความเข้าใจในหลัก
ธรรมและการตั้งจิตมั่นในความเพียรในการประกอบกรรมดี และ **บทสวด**
ที่มีภาคของการแปลความหมาย เพื่อเป็นสิริมงคล อันเป็นสิ่ง
ประเสริฐที่เป็นมงคลของชีวิต

ขอให้ผลบุญกุศลนี้ แผ่ผลานิสงส์ให้พุทธศาสนิกชนทุกท่าน
ได้เต็มดั่งในรสพระธรรมทั่วถึงความสงบเทอญ

(นายทุนศักดิ์ เล็กอุทัย)

ประธานคณะกรรมการการศาสนา

ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร

ด้วยศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมล้ำเลิศ
ต้นกำเนิดของมนุษย์สบสุขสันต์
มีศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมประจำมาน
สร้างโลกให้เป็นบ้านวิมานทอง

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

สภาผู้แทนราษฎร

ขอมอบเป็นธรรมเนียมบรรณาการ

แด่.....

จาก.....

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ศิลปะเป็นอาภรณ์อันประเสริฐ

คำนำ

“ศิลปะเป็นอารมณ์อันประเสริฐ” ฉบับนี้เป็นเอกสารที่ได้รับความเห็นชอบและให้ความสำคัญโดยเฉพาะประธานคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร (ท่านทนต์ศักดิ์ เล็กอุทัย) เห็นว่ามีประโยชน์ในการเพิ่มปัญญาให้แก่บุคคลทั่วไปจึงได้มีมติพิจารณาจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งของคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ให้นำไปจัดพิมพ์สรวัดธรรมเล่มนี้เพื่อเผยแพร่สู่ประชาชนผู้มีความสนใจ

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ ท่านทนต์ศักดิ์ เล็กอุทัย ประธานคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ที่เห็นความสำคัญของเอกสารฉบับนี้ ได้พิจารณามอบให้มีการจัดพิมพ์เผยแพร่ต่อไป

วีระ รักความสุข

ที่ปรึกษาคณะกรรมการการศาสนา
ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ศิลปะเป็นอารมณ์อันประเสริฐ

สารบัญ

พระบรมราชาโชวาท	(๑)
อาศิรวาทราชสักการะ	(๒)
สารประธานคณะกรรมการการศาสนา	
ศิลปะและวัฒนธรรม	(๔)
คำนำ	(๖)
ศิลปะเป็นอาภรณ์อันประเสริฐ	๑
คำสอนในพระพุทธศาสนา	๒
การทำดี	๓
เว้นความชั่ว	๕
ใจบริสุทธิ์	๗
วิธีรับศีล ๕	๑๐
คำอาราธนาศีล ๕	๑๑
คำให้ศีล ๕	๑๑
วิธีรับศีล ๘	๑๔
คำให้ศีล ๘	๑๔
คำอาราธนาอุโบสถศีล	๑๖
คำให้ศีลอุโบสถ	๑๗
ทำวัตรเช้า	๒๐
กรวดน้ำต่อนเช้า	๒๐

ลัทธิพัตติทานคาถา	๒๐
ปฏิขณรูปนคาถา	๒๒
ปัตติทานคาถา	๒๕
บทแผ่เมตตา	๒๙
ทำวัตรเย็น	๓๐
กรวดน้ำต่อนะเขย	๓๐
อุทิสสนาธิฐานคาถา	๓๐
กรวดน้ำให้สัตว์เล็กสัตว์ใหญ่ไม่ให้มีเวรต่อกันและกัน	๓๒
บทกรวดน้ำแบบย่อ (ตีโลกวิชัยคาถา)	๓๓
บทแผ่เมตตาตนเอง	๓๔
บทสวดมนต์ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก	๓๖
วิปัสสิต	๕๙
พระคาถาชินบัญชร	๖๐
คิดแบบชาวพุทธ	๖๖
สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม ทำดี ดีจักคุ้มครอง	
ทำชั่ว ชั่วจักถลตืดร้อน	๖๗
คน - ดวงดี	๖๘
พุทธธรรมนำชีวิต	๖๙
สุขของชาวพุทธ	๖๙
สะอาด	๗๐
สงบ	๗๐
สว่าง	๗๐
สะอาด - สงบ - สว่าง	๗๑
คนรู้จริงตามแนวพุทธศาสนา	๗๒

อายุ - วรรณะ - สุขะ - พละ	๓๓
ไปวัดได้อะไร	๓๔
ชาวพุทธเคารพพระสงฆ์	๓๔
จงใช้ชีวิตต้นทุนต่ำ แต่ได้กำไรคุณธรรมสูง	๓๕
ความทุกข์ - ความสุข	๓๖
อยากได้ดี	๓๖
คนประเสริฐ	๓๗
คนที่มีความสุข	๓๘
ความเห็นผิดที่ไม่ควรมี	๓๘
ถ้าอยากสวยอยากงามจงทำตามตัวอักษร	๔๐
อาสาฬหบูชา เข้าพรรษา เข้าวัดปฏิบัติธรรม	๔๑
เป็นชาวพุทธ เป็นชาวคริสต์ เป็นมุสลิม	๔๒
การปฏิบัติธรรมควรตระหนักรู้จักปลง	๔๓
เป็นคน คิดเป็น พูดเป็น ทำเป็น	๔๔
รักษาศาสนา ศึกษาธรรม นำปฏิบัติ	๔๕
อยู่เย็น - เป็นสุข - หมดทุกข์ - เพราะ - ศีลธรรม -	
เลิศล้ำ - เพราะ - มี - ปัญญา	๔๖
คนน่ารัก คนน่าคบ คนน่าเคารพ คนน่าศรัทธา	๔๗
คนไทย รักเสรี มีน้ำใจ ใฝ่ธรรมะ	๔๘
พญัญชนะไทยสอนใจคน	๔๙
พญัญชนะไทยเตือนใจคน	๕๔
แต่คณะกรรมการธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	๑๐๖
รายชื่อคณะกรรมการธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	
รายชื่อที่ปรึกษาผู้อำนวยการ นักวิชาการและเลขานุการคณะกรรมการ	

ศิลปะเป็นอารมณ์อันประเสริฐ

อัปปะมัตโต อะยัง คันโร
ยายัง ตะคะระจันทะนี
โย จะ สีละวะตัง คันโร
วาติ เทเวสุ อุตตะโมฯ

กฤษณา หรือ จันท์ มีกลิ่นหอมน้อยนัก แต่กลิ่นหอมของ
ท่านผู้ทรงศิลปะประเสริฐนัก หอมฟุ้งกระทั่งถึงทวยเทพยดาฯ

พระธรรมบท คาถา ๕๖

ศีล เป็นอาภรณ์ อันประเสริฐ

ศีล เป็นอาภรณ์ อันประเสริฐ
ก่อให้เกิด คุณค่า พาสุขสันต์
สะอาดกาย วาจา คำอนันต์
ความสำคัญ ความเด่น เน้นวินัย

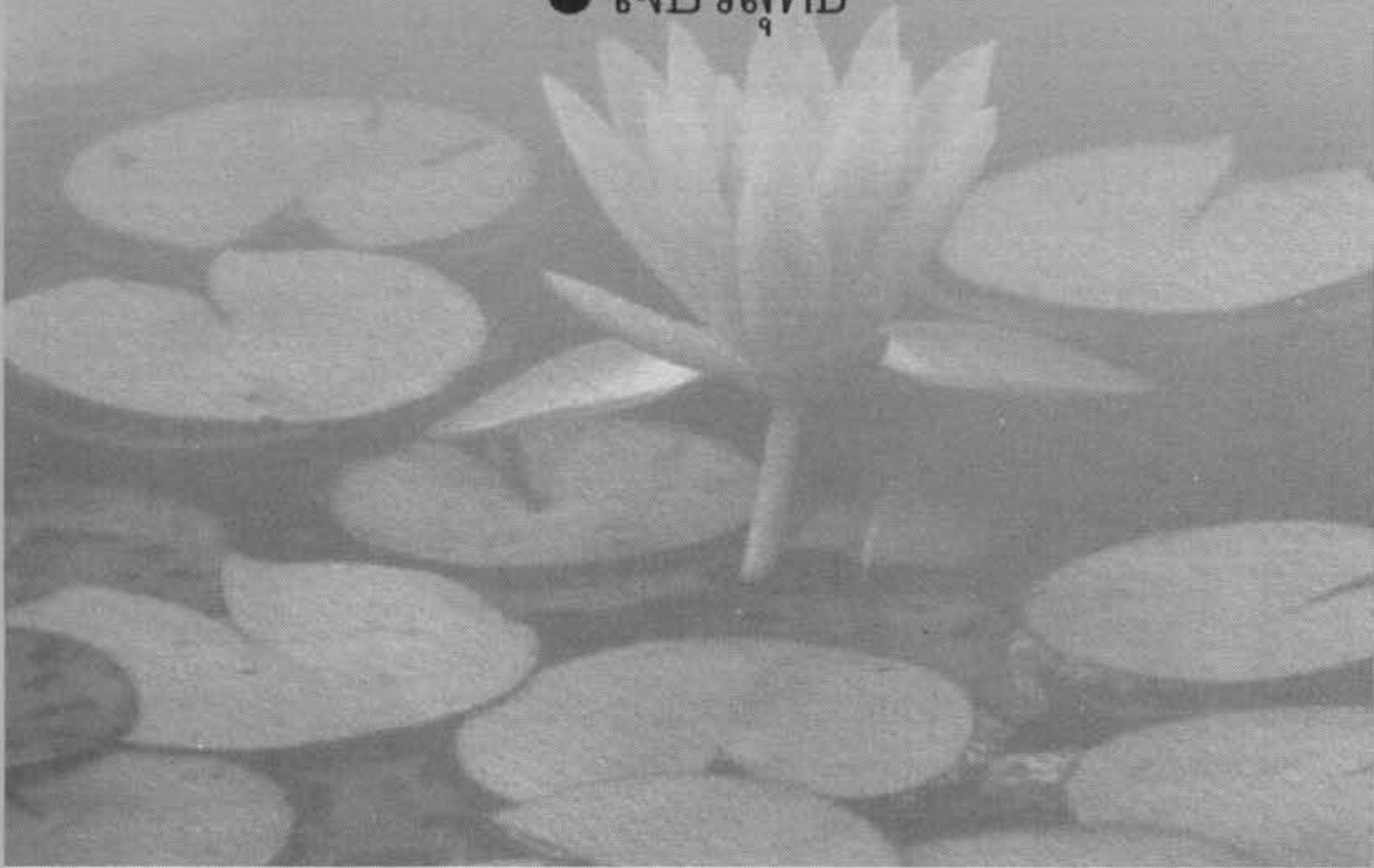
ศีล เป็นอาภรณ์ อันประเสริฐ
ความดีเลิศ สัจรัต คิโตโปร่งใส
ยึดลัทธิชื่อ ปฏิบัติ ชัดเกล้าใจ
ทำสิ่งใด คิดคำนึง คิดพึงตน

ศีล เป็นอาภรณ์ อันประเสริฐ
ช่วยชูเชิด เพิ่มบุญ ทนุณกุศล
เป็นบารมี ที่ประเสริฐ เกิดมงคล
เป็นวินัย เตือนตน ให้ทำดี

คำสอนในพระพุทธศาสนา

- การทำดี
- เว้นความชั่ว
- ใจบริสุทธิ์

การทำดี	ไม่ต้องมี	กาลกำหนด
ไม่ต้องยึด	ถือเป็นกฎ	กาลพรรษา
การทำดี	ยอมทำได้	ทุกเวลา
ขอแต่ว่า	ความตั้งใจ	อยากทำดี

การทำดี	ไม่จำเป็น	เน้นถิ่นฐาน
ว่าเป็นวัด	หรือเป็นบ้าน	บาทวิถี
ทำถูกต้อง	ได้กุศล	เกิดผลดี
ทำทันที	ยอมประเสริฐ	เกิดมงคล

การทำดี	เพื่อความดี	มีค่ายิ่ง
ทำความดี	ต้องทำจริง	มีค่ายิ่งล้ำ
ต้องทำจิต	ให้สบาย	หายกังวล
จุดเริ่มต้น	ต้องทำตน	เป็นคนดี

การทำดี	เริ่มจากทาน	คือการให้
มีน้ำใจ	ให้ความรัก	ได้ศักดิ์ศรี
รักษาศีล	กายวาจา	รักษาดี
ทำอย่างนี้	เกิดความดี	อย่างแน่นอน

การทำดี	ทำเพื่อชาติ	ศาสนกษัตริย์
ฟังเคร่งครัด	ฟังเชื่อฟัง	คำสั่งสอน
มีเมตตา	ใจเอื้อเฟื้อ	เอื้ออาทร
ฟังสังวร	เรื่องรู้รัก	สามัคคี

การทำดี	ต้องคิดไกล	ไปให้ถึง
ต้องคำนึง	ถึงจรรยา	รู้หน้าที่
ตำแหน่งใด	ต้องตั้งใจ	ทำให้ดี
ฟังหลักหนี	ทุจริต	ไม่คิดโกง

เว้นความชั่ว	เว้นกิเลส	เหตุเศร้าหมอง
อย่าหมายปอง	มันไม่ดี	มีบาปหนา
พึงรู้เท่า	รู้ให้ทัน	ใช้ปัญญา
พึงรักษา	ด้วยหลักธรรม	จำให้ดี

เว้นความชั่ว	อย่ามัวเมา	สิ่งชั่วร้าย
อย่ามุ่งหมาย	อย่าหลงรัก	จักเสียศรี
การทำชั่ว	ทำให้ตัว	เกิดราศี
อยากได้ดี	อย่าได้ทำ	กรรมชั่วเลย

เว้นความชั่ว	บังคับใจ	ให้ได้ก่อน
พึงสังวร	ทำจิตใจ	ให้นิ่งเฉย
ใครจะดำ	ใครจะว่า	อย่าโกรธเลย
ทำให้เคย	จะสง่า	น่านิยม

เว้นความชั่ว	อย่าอยากได้	สิ่งที่ผิด
อย่าทำการ	ทุจริต	ไม่เหมาะสม
พุทธองค์	ทรงสอนไว้	ไม่นิยม
ไม่ชื่นชม	คนทำผิด	ประเพณี

เว้นความชั่ว	อย่าถือโกรธ	เป็นอันขาด
ต้องฉลาด	ความหม่นหมอง	ต้องหลีกเลี่ยง
พึงใช้หลัก	มีเมตตา	เอื้ออารี
ผูกไมตรี	เป็นมิตรไว้	ได้มงคล

เว้นความชั่ว	อย่าหลงตัว	ว่าดีเลิศ
อยากประเสริฐ	ต้องยึดดี	มีเหตุผล
หลักครองตัว	คืออ่อนน้อม	ต้องถ่อมตน
เกิดเป็นคน	ต้องทำดี	ทุกวี่วัน

ใจบริสุทธิ์	คือยังหยุด	กิเลสได้
มีจุดหมาย	ความสุข	ทุกวิถี
ชำระจิต	เกิดความคิด	ในทางดี
รู้วิธี	ชนะใจ	ไม่เพลอตน

ใจบริสุทธิ์	หลุดจาก	เรื่องตัณหา
ระลึกได้	ใช้ปัญญา	หาเหตุผล
ที่ฟังได้	มีพระธรรม	จำใส่ตน
เกิดเป็นคน	ใจเป็นพระ	จะได้ดี

ใจบริสุทธิ์	เป็นเลิศ	ประเสริฐแท้
ใจแน่วแน่	รัตนตรัย	ไม่หลีกหนี
ได้ฟังแสง	แห่งปัญญา	พาสู่ดี
พระคุณมี	มากล้น	สุดรำพัน

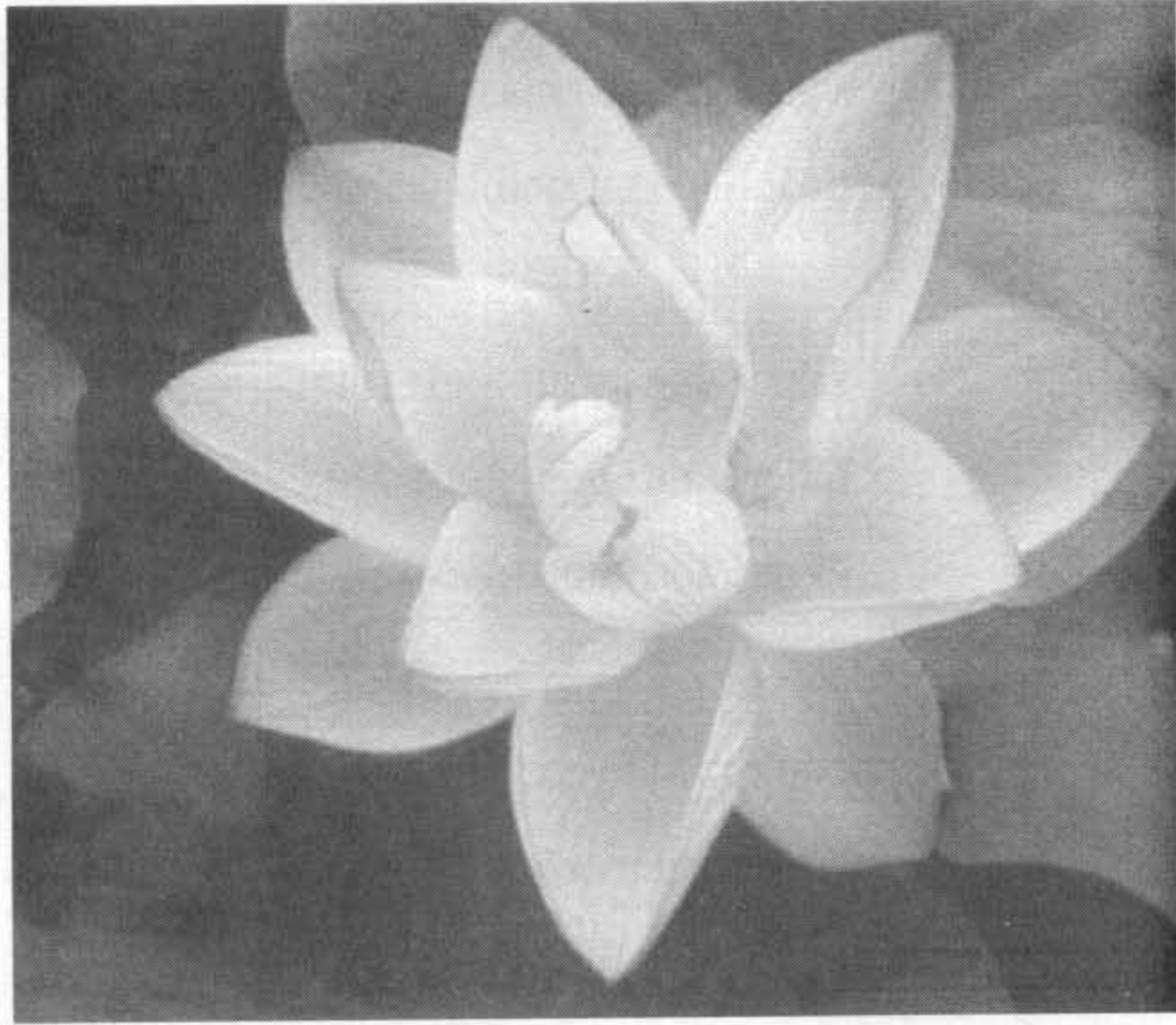

ใจบริสุทธิ์	ใจโปร่งใส	ใจสะอาด
ต้องฉลาด	ใช้ปัญญา	อย่าโศกาลัย
อย่าได้ยึด	อย่าได้ติด	คิดผูกพัน
สิ่งสำคัญ	ต้องทำใจ	ให้เสรี

ใจบริสุทธิ์	ใจต้องดี	ต้องสว่าง
บอกหนทาง	นำชีวิต	ถูกวิถี
พุทธองค์	เป็นแบบอย่าง	สู่ทางดี
รู้วิธี	พัฒนา	สู่นิพพาน

ใจบริสุทธิ์	เกิดปัญญา	พาสู่สุข
มีความทุกข์	ต้องเข้าใจ	ในแก่นสาร
เพราะกรรมเก่า	ต้องรู้จัก	เป็นหลักการ
สุขสำราญ	จากกุศล	ที่ตนทำ

รูปที่ 16. โลหะผสม, วัสดุที่
ใช้เพื่อสร้างรูปของดอกบัว
โดยศิลปินชาวเวียดนาม

วิธีรับศีล ๕

เมื่อเจ้าภาพหรือประธานในพิธีจุด ธูป เทียน ที่โต๊ะหมู่บูชาแล้ว
กราบ ๓ ครั้ง ถ้าว่าเองได้ก็ให้ว่า ถ้าว่าไม่ได้จะมอบให้ผู้ใดว่าก็ได้ ดังนี้

อิมิณา ลักกาเรนะ พุทธัง ปุเชมิ

อิมิณา ลักกาเรนะ ธัมมัง ปุเชมิ

อิมิณา ลักกาเรนะ สังฆัง ปุเชมิ

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภาวะวา

พุทธัง ภาวะวันตัง อะภิวาเทมิ (กราบ)

สวากขาโต ภาวะวะตา ธัมโม

ธัมมัง นะมัสสามิ (กราบ)

สุปะฏิปันโน ภาวะวะโต สาวะกะสังโฆ

สังฆัง นะมามิ (กราบ)

คำอาราธนาศีล ๕

จะว่าคนเดียวหรือว่าพร้อมกันก็ได้ ถ้าว่าพร้อมกันว่าดังนี้

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ

ติสระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ

ติสระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ

ติสระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

ถ้ารับศีลคนเดียว เปลี่ยน มะยัง เป็น อะหัง เปลี่ยน

ยาจามะ เป็น ยาจามิ

คำให้ศีล ๕

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓ จบ)

พุทฺธัง สาระณัง คัจฉามิ

ธัมมัง สาระณัง คัจฉามิ

สังฆัง สาระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ พุทฺธัง สาระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ ธัมมัง สาระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ สัมมัง สรรณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ พุทฺธัง สรรณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สรรณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สัมมัง สรรณัง คัจฉามิ

(ติสสรณะคะมะนัง นิฏฐิตัง)

ผู้สมาทานพึงรับว่า อามะ ภัณฑะ

(บทว่า ติสสรณะคะมะนัง นิฏฐิตัง นี้ ถ้าเป็นงานทำบุญ
ธรรมดาส่วนมากไม่ต้องใช้ ใช้เฉพาะพิธีสมาทานจริงๆ เช่น สมาทาน
เป็นพุทธมามกะ หรือสมาทานอุโบสถศีล)

(พระว่าต่อ ผู้สมาทานศีลพึงว่าตามดังนี้)

ปาณาติปาตา	เวระมะณี	สิกขาปะทัง	สมาதியามิ
อะทินนาทานา	เวระมะณี	สิกขาปะทัง	สมาதியามิ
กาเมสุมิฉฉาจารา	เวระมะณี	สิกขาปะทัง	สมาதியามิ
มุสาวาทา	เวระมะณี	สิกขาปะทัง	สมาதியามิ
สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา	เวระมะณี	สิกขาปะทัง	สมาதியามิ

การรับศีล ๕ ว่าตามเพียงเท่านี้ ต่อไปพระสรูปอานิสงส์ศิลว่าดังนี้
อิมานิ ปัญจะ ลิกขาปะทานิ
สีเลนะ สุคะติง ยันติ สีเลนะ โภคะสัมปะทา
สีเลนะ นิพพุติง ยันติ ตัสมา สีลัง วิโสธะเย

ผู้สมาทานศีลรับว่า สาธุ พร้อมกัน แล้วกราบ ๓ ครั้ง ตั้งใจ
ถวายทาน ฟังเทศน์ เจริญภาวนามัยหรือฟังพระสวดมนต์ต่อไป

วิธีรับศีล ๘

คำอาราธนาศีล ๘

	มะยัง	ภันเต	ติสระเถนนะ	สะหะ
		อัญญะ	สีลานิ	ยาจามะ
ทุติยัมปิ	มะยัง	ภันเต	ติสระเถนนะ	สะหะ
		อัญญะ	สีลานิ	ยาจามะ
ตะติยัมปิ	มะยัง	ภันเต	ติสระเถนนะ	สะหะ
		อัญญะ	สีลานิ	ยาจามะ

ถ้ารับศีลคนเดียว เปลี่ยน มะยัง เป็น อะหัง เปลี่ยน ยาจามะ เป็น ยาจามิ

คำให้ศีล ๘

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ (๓ จบ)

	พุทฺธัง	สละระณัง	คัจฉามิ
	ธัมมัง	สละระณัง	คัจฉามิ
	สังฆัง	สละระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	พุทฺธัง	สละระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	ธัมมัง	สละระณัง	คัจฉามิ

ทุติยัมปิ	สังฆัง	สระระณัง	คัจฉามิ
ตติยัมปิ	พุทฺธัง	สระระณัง	คัจฉามิ
ตติยัมปิ	ธัมมัง	สระระณัง	คัจฉามิ
ตติยัมปิ	สังฆัง	สระระณัง	คัจฉามิ

(ติสระระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง)

(พระว่าต่อ ผู้สมาทานศีลพึงว่าตามดังนี้)

ปาณาติปาตา	เวระมะณี	สิกขาปะทัง	สมาதியามิ
อะทินนาทานา	เวระมะณี	สิกขาปะทัง	สมาதியามิ
อะพรหมจะริยา	เวระมะณี	สิกขาปะทัง	สมาதியามิ
มุสาวาทา	เวระมะณี	สิกขาปะทัง	สมาதியามิ
สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา	เวระมะณี	สิกขาปะทัง	สมาதியามิ
วิกาละโภชะนา	เวระมะณี	สิกขาปะทัง	สมาதியามิ
นัจจะคีตะวาทิตะวิสสุกะทัสสะนะ	มาลาคันธะวิเลปะนะ		
ธาระณะมัณฑะนะวิฏฐะนัฏฐานา	เวระมะณี	สิกขาปะทัง	สมาதியามิ
อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา	เวระมะณี	สิกขาปะทัง	สมาதியามิ

พระว่าสรูปศีล ๘ ดังนี้

อิมานิ อัญฺฐะ สิกขาปะทานิ

สีเลนะ สุคะติง ยันติ สีเลนะ โภคะสัมปะทา

สีเลนะ นิพพุติง ยันติ ตัสมา สิลัง วิโสธะเย

ผู้สมาทานรับว่า **สาธุ** พร้อมกันแล้วกราบ ๓ ครั้ง ตั้งใจถวายทาน
ฟังเทศน์ เจริญภาวนามัยหรือฟังพระสวดมนต์ต่อไป

คำอาราธนาอุโบสถศีล

	มะยัง	ภันเต	ติสระเถนนะ	สะหะ
	อัญ्ञังคะสะมันนาคะตัง		อุโปสะถัง	ยาจามะ
ทุติยัมปิ	มะยัง	ภันเต	ติสระเถนนะ	สะหะ
	อัญ्ञังคะสะมันนาคะตัง		อุโปสะถัง	ยาจามะ
ตะติยัมปิ	มะยัง	ภันเต	ติสระเถนนะ	สะหะ
	อัญ्ञังคะสะมันนาคะตัง		อุโปสะถัง	ยาจามะ

ถ้ารับศีลคนเดียว เปลี่ยน มะยัง เป็น อะหัง เปลี่ยน
ยาจามะ เป็น ยาจามิ

คำให้ศีลอุโบสถ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓ จบ)

	พุทฺธัง	สวระณัง	คัจฉามิ
	ธัมมัง	สวระณัง	คัจฉามิ
	สังฆัง	สวระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	พุทฺธัง	สวระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	ธัมมัง	สวระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	สังฆัง	สวระณัง	คัจฉามิ
ตติยัมปิ	พุทฺธัง	สวระณัง	คัจฉามิ
ตติยัมปิ	ธัมมัง	สวระณัง	คัจฉามิ
ตติยัมปิ	สังฆัง	สวระณัง	คัจฉามิ

(ติสระระณะคะมะนัง นิฎฐิตัง)

ผู้สมาทานพึงรับว่า อามะ ภัณฑะ

(พระว่าต่อ ผู้สมาทานศีลพึงว่าตามดังนี้)

ปาณาติปาตา	เวระมะณี	สิกขาปะทัง	สะมาதியามิ
อะทินนาทานา	เวระมะณี	สิกขาปะทัง	สะมาதியามิ
อะพรหมจะริยา	เวระมะณี	สิกขาปะทัง	สะมาதியามิ
มุสาวาทา	เวระมะณี	สิกขาปะทัง	สะมาதியามิ

สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง
สะมาதியามิ
วิกาละโกชะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาதியามิ
นัจจะคีตะวาทีตะวิสสุกะทัสสะนะ มาลาคนัระวิเลปะนะธาระณะ
มัตตะนะวิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาதியามิ
อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาதியามิ
อิมัง อัญญังคะสะมันนาคะตัง, พุทธะปัญญัตตัง อุโปสะถัง, อิมัญญ
จะ รัตติง อิมัญญะ ทิวะสัง, สัมมะเทวะ อะภิรักขิตุง สะมาதியามิ

(บางวัดพระก็ว่าคำแปลนำไปให้ผู้สมათานคิดว่าตามทีละตอนต่อไปอีก ดังนี้)

ข้าพเจ้าขอสมათานอุโบสถ, ที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้, อันประกอบไปด้วยองค์ ๘ ประการนี้, เพื่อจะรักษาไว้ให้ดี, มิให้ขาด, มิให้ทำลาย, ตลอดวันหนึ่งกับคืนหนึ่ง, ณ เวลาวันนี้

(ผู้สมათานหยุดว่าตามเพียงเท่านั้น)

(พระว่าต่อ)

อิมานิ อัญญะ สิกขาปะทานิ อุโปสะถะสีละวะเสนะ
สาธุกัง กัตวา อัปปะมาเทนะ รักขิตัพพานิฯ

(ผู้สมათานรับว่า) อามะ ภันเต

(พระสรูปอานิสงส์ว่า)

สีเลนะ สุคะติง ยันติ สีเลนะ โภคะสัมปะทา
สีเลนะ นิพพุติง ยันติ ตัสมา สีลัง วิโสธะเย.

ผู้สมาทานรับว่า สาธุ พร้อมกันแล้วกราบ ๓ ครั้ง ตั้งใจถวายทาน
ฟังเทศน์, เจริญภาวนามัยหรือฟังพระสวดมนต์ต่อไป

ทำวัตรเช้า

กรวดน้ำต่อน้ำ สัพพัตติทานคาถา

บทนี้ใช้สวดเพื่ออุทิศบุญกุศลให้สรรพสัตว์มีส่วนร่วมได้โดยทั่วหน้ากัน

(นำ) (หันตะ มะยัง สัพพะปัตติทานะคาถาโย ภะณามะ เส.)

(เชิญเกิดเราทั้งหลายกล่าวคาถาอุทิศส่วนบุญให้สรรพสัตว์กันเกิด)

(รับ) ปุญญัสสิทานิ กะตัสสะ ยานัญญานิ กะตานิ เม,
เตสฺสญะ ภาคิโน โทหนตุ สัตตานันตูปปะมาณะกา,

สัตว์ทั้งหลาย ไม่มีที่สุด ไม่มีประมาณ, จงมีส่วนแห่งบุญ
ที่ข้าพเจ้าได้ทำในบัดนี้, และแห่งบุญอื่นที่ได้ทำไว้ก่อนแล้ว

เย ปิยา คุณะวันตา จะ มัยหัง มาตาบิดาพะโย,
ทิฏฐา เมจาปะยะทิฏฐา วา อัญญะ มัชฌัตตะเวรีโน,

คือจะเป็นสัตว์เหล่าใด ซึ่งเป็นที่รักใคร่และมีบุญคุณ เช่น มารดา
บิดาของข้าพเจ้าเป็นต้นก็ดี ; สัตว์เหล่าอื่นที่เป็นกลางๆ หรือเป็นคู่เวร
กันก็ดี

สัตตา ตัญญันติ โลกัสมิง
ปัญเจกะจะตุโวการา

เต ภูมมา จะตุโยนิกา,
สังสะรันตา ภาวาระเว,

สัตว์ทั้งหลาย ตั้งอยู่ในโลก, อยู่ในภูมิทั้งสาม, อยู่ในกำเนิดทั้งสี่,
มีชั้นห้าชั้น มีชั้นชั้นเดียว มีชั้นสี่ชั้น, กำลังท่องเที่ยวอยู่ในภพ
น้อยภพใหญ่ก็ดี,

ญาดัง เย ปัตติทานัมเม
เย จิมัง นัปปะชานันติ

อะนุโมตันตุ เต สะยัง,
เทวา เตสัง นิเวทะยุง,

สัตว์เหล่าใดรู้ส่วนบุญที่ข้าพเจ้าแผ่ให้แล้ว, สัตว์เหล่านั้นจง
อนุโมทนาเองเถิด, ส่วนสัตว์เหล่าใดยังไม่รู้ส่วนบุญนี้, ขอเทวดาทั้ง
หลายจงบอกสัตว์เหล่านั้นให้รู้,

มะยา ทินนานะ ปุญญานัง
สัพเพ สัตตา สะทา โหนตุ
เขมปปะทัญจะ ปัปปิเนตุ

อะนุโมทะนะเหตุนา,
อะเวรา สุขะชีวิโน,
เตสาสา สิชณะตัง สุภา.

เพราะเหตุที่ได้อนุโมทนาส่วนบุญที่ข้าพเจ้าแผ่ให้แล้ว, สัตว์ทั้ง
หลายทั้งปวง, จงเป็นผู้ไม่มีเวร อยู่เป็นสุขทุกเมื่อ, จงถึงบพอันเกษม
กล่าวคือพระนิพพาน, ความปรารถนาที่ดั่งามของสัตว์เหล่านั้น จง
สำเร็จเถิด.

ปฏิจจสมุปบาท

บทนี้ใช้สวดเพื่อตั้งความปรารถนาให้ประสบกับสิ่งที่ตั้งงามในชีวิต
จนถึงพระนิพพาน

(นำ) (หันทะ มะยัง ปฏิจจนะฐะปะนะคาถาโย ภาณามะ เส.)

(เชิญเถิดเราทั้งหลาย กล่าวคาถาว่าด้วยการตั้งความปรารถนา
กันเถิด)

(รับ) ยันทานิ เม กะตัง ปุญญัง เตนาเนนุททีเสนะ จะ,
ชิปปัง ลัจฉิกะเรยยาหัง ธัมเม โลกุตตะเร นะวะ,

บุญใดที่ข้าพเจ้าได้ทำในบัดนี้, เพราะบุญนั้นและการอุทิศแผ่
ส่วนบุญนั้น, ขอให้ข้าพเจ้าทำให้แจ้งโลกุตตรธรรมแก่นันทันที,

สะเจ ตาวะ อะภัพโพหัง สังสาเร ปะนะ สังสะรัง,

ถ้าข้าพเจ้าเป็นผู้อภัพอยู่ ยังต้องท่องเที่ยวไปในวัฏสงสาร

นิยะโต โพรสิตโต วะ สัมพุทเธนะ วิทยากะโต,

นาฏฐาระสะปิ อากัพพะ- ฐานานิ ปาปุณเณยยะหัง,

ขอให้ข้าพเจ้าเป็นเหมือนพรอสิตต์ผู้เที่ยงแท้ ได้รับพยากรณ์
แต่พระพุทธเจ้าแล้ว, ไม่ถึงฐานะแห่งความอภัพ ๑๘ อย่าง

ปัญจะเวรานิ วัชเชยยัง ระเมยยัง สีละรักขะเน,

ปัญจะกาเม อะลัคโคหัง วัชเชยยัง กามะปังกะโต,

ข้าพเจ้าพึงเว้นจากเวรทั้งห้า, พึงยินดีในการรักษาศีล, ไม่เกาะ
เกี่ยวในกามคุณทั้งห้า, พึงเว้นจากเบื่อกตมกล่าวคือกาม,

ทุททิฏฐิยา นะ ยุชเชยยัง สัจยุชเชยยัง สุตทิฏฐิยา,
ปาเป มิตเต นะ เสเวยยัง เสเวยยัง ปันญทิตเต สะทา,

ขอให้ข้าพเจ้าไม่พึงประกอบด้วยทิฏฐิชั่ว, พึงประกอบด้วย
ทิฏฐิที่ดีงาม, ไม่พึงคบมิตรชั่ว, พึงคบแต่บัณฑิตทุกเมื่อ,

สัทธาสะติหิโรตตปปา- ตาปักขันติคุณากะโร,
อปปะสัยโห วะ สัตตคูหิ เหยยยัง อะมันทะมุยทะโก,

ขอให้ข้าพเจ้าเป็นบ่อที่เกิดแห่งคุณ, คือ ศรัทธา สติ หิริโอตตปปะ
ความเพียรและขันติ, พึงเป็นผู้ที่ศัตรูครอบงำไม่ได้, ไม่เป็นคนเขลา
คนหลงมงาย

สัพพายาปายุปาเยสุ เจโก ธัมมัตถะโกวิโท,
ญะยเย วัตตัตตวะสัชชง เม ญายยัง อะเมวะ มาลุตโต,

ขอให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ฉลาดในอุบายแห่งความเลื่อมและความเจริญ,
เป็นผู้เฉียบแหลมในอรรถและธรรม, ขอให้ญาณของข้าพเจ้าเป็นไป
ไม่ข้องขัดในธรรมที่ควรรู้, ดุจลมพัดไปในอากาศฉะนั้น

ยา กาจิ กุสะลา มะยา सा สุขะนะ สิขณะตัง สะทา
เอวัง วุตตา คุณา สัพเพ โทหนตุ มัยหัง ภาเว ภาเว,

ความปรารถนาใดๆ ของข้าพเจ้าที่เป็นกุศล, ขอให้สำเร็จโดย
ง่ายทุกเมื่อ, คุณที่ข้าพเจ้ากล่าวมาแล้วทั้งปวงนี้, จงมีแก่ข้าพเจ้าทุกๆ ภพ

ยะทา อุปปีชชะติ โลเก สัมพุทธโธ โมกขะเทสะโก
ตะทา มุตโต กุกัมเมติ ลัทธโกกาโส ภาเวยยะหัง,

เมื่อใด, พระสัมพุทธเจ้าผู้แสดงธรรมเครื่องพ้นทุกข์เกิดขึ้น
แล้วในโลก, เมื่อนั้น, ขอให้ข้าพเจ้าพ้นจากกรรมอันชั่วช้าทั้งหลาย,
เป็นผู้ได้โอกาสแห่งการบรรลุธรรม

มะนุสฺสตัตฺถุจะ ลิงคฺกุจะ ปัพพัชชัญฺจุปะสัมปะทัง,
ละภิตวา เปสะโล สิลี ธาเรยยัง สัตถุสาสะนัง,

ขอให้ข้าพเจ้าพึงได้ความเป็นมนุษย์, ได้เพศบริสุทธิ์, ได้บรรพชา
อุปสมบทแล้ว, เป็นคนรักศีล, มีศีล, ทรงไว้ซึ่งพระศาสนาของพระศาสดา

สุขาปะฏิปะโท ชิปปา- ภาณฺเณ สัจฉิกะเรยยะหัง,
อะระหัตตูปะผะลัง อักคัง วิชชาทิกุณณะลังกะตัง,

ขอให้เป็นผู้มีการปฏิบัติโดยสะดวก, ตรัสรู้ได้พลัน, กระทำให้แจ้ง
ซึ่งอรหัตผลอันเลิศ, อันประกอบด้วยธรรม มีวิชา เป็นต้น

ยะทิ นุปปัชชะติ พุทโร กัมมัง ปะจิปุรัญจะ เม,
เอวัง สันเต ละเภยยาหัง ปัจเจกะโพธิมุตตะมันติ.

ถ้าหากพระพุทธเจ้าไม่บังเกิดขึ้น, แต่กุศลกรรมของข้าพเจ้า
เต็มเปี่ยมแล้ว, เมื่อเป็นเช่นนั้น, ขอให้ข้าพเจ้าพึงได้ญาณเป็นเครื่อง
รู้เฉพาะตนอันสูงสุดเทอญ.

ปัตติทานคาถา

บทนี้ใช้สวดเพื่ออุทิศบุญกุศลให้สรรพสัตว์มีส่วนได้ทั่วกัน

(นำ) (หันตะ มะยัง ปัตติทานะคาถาโย ภาณามะ เส.)

(เชิญเถิด เราทั้งหลาย จงสวดคาถาแผ่ส่วนบุญกันเถิด)

(รับ) ยา เทวะตา สันติ วิหาระวาสิณี,

อุเป มะเร โพธิมะเร ตะหิง ตะหิง

เทวดาทั้งหลายเหล่าใด มีปกติอยู่ในวิหาร สิงสถิตที่เรือนพระสถูป
ที่เรือนโพธิ์ ในที่นั้นๆ

ตา ธัมมะทานณะ ภาวันตุ ปุชิตา

โสตถิ กะโรนเตระ วิหาระมัณฑะเล

เทพยดาทั้งหลายเหล่านั้น, เป็นผู้อันเราทั้งหลายบูชาแล้วด้วย
ธรรมทาน, ขอจงจำซึ่งความสามัคคี ความเจริญในมณฑลวิหารนี้

เถรา จะ มัชฌา นะวกา จะ ภิกขะโว
สารามิกา ทานะปะตี อุปาสะกา

พระภิกษุทั้งหลายที่เป็นเถระกัฏฐิ ที่เป็นปานกลางกัฏฐิ ที่เป็นผู้บวช
ใหม่กัฏฐิ อุปาสกอุปาสิกาทั้หลายที่เป็นทานาธิปัตถิ กัฏฐิ, พร้อมด้วย อารา
มิกชนกัฏฐิ

คามา จะ เทสา นิคะมา จะ อัสสะรา
สัปปาณะภูตา สุขิตา ภาวันตุ เต

ชนทั้งหลายเหล่าใด ที่เป็นชาวบ้านกัฏฐิ, ที่เป็นชาวต่างประเทศกัฏฐิ,
ที่เป็นชาวนิคมกัฏฐิ, ที่เป็นอิสระเป็นใหญ่กัฏฐิ, ขอชนทั้งหลายเหล่านั้น
จงเป็นผู้มีสุขเถิด

ชะลาพูชา เยปิ จะ อัฒทะสัมภะวา
สังเสทชะชาตา อะละโวปะปาติกา

สัตว์ทั้งหลายที่เป็นชะลาพูชะกำเนิดกัฏฐิ, ที่เป็นอัฒทชะกำเนิดกัฏฐิ,
ที่เป็นสังเสทชะกำเนิดกัฏฐิ, ที่เป็นโอปปาติกะกำเนิดกัฏฐิ

นียยานิกัง ฐัมมะวะรัง ปฎิจจะ เต
สัปปะเปปิ ทุกขัสสะ กะโรนตุ สังขะยัง

สัตว์ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านั้นได้อาศัยซึ่งธรรมอันประเสริฐ,
เป็นนียยานิกรรม, ประกอบในอันนำผู้ปฏิบัติให้ออกไปจากสังสารทุกข์,
จงกระทำซึ่งความสิ้นไปพร้อมแห่งทุกข์เถิด

ฐาตุ จิรัง สะตัง ธัมโม ธัมมัทธะรา จะ ปุคคะลา

ขอธรรมของสัตบุรุษทั้งหลายจงตั้งอยู่นาน, ขอบุคคลทั้ง
หลายผู้ทรงไว้ซึ่งธรรม จงดำรงอยู่นาน

สังโฆ โทตุ สะมัคโค วะ อตถายะ จะ ทิตายะ จะ ทิตายะ จะ

ขอพระสงฆ์จงมีความสามัคคีพร้อมเพรียงกัน, ในอันทำซึ่ง
ประโยชน์และสิ่งอันเกื้อกูลเกิด

อัมเห รักษะตุ สัทธัมโม สัพเพปิ ธัมมะจารีโน

ขอพระธรรมจงรักษาไว้ซึ่งเราทั้งหลาย, แล้วจงรักษาไว้ซึ่ง
บุคคลผู้ประกอบซึ่งธรรมแม้ทั้งปวง

วัตตมัง สัมปาปุณเณยยามะ ธัมเม อะริยัปปะเวทิตเต

ขอเราทั้งหลายพึงถึงพร้อมซึ่งความเจริญในธรรม ที่พระอริยเจ้า
ประกาศไว้แล้ว

ปะสันนา โทหนตุ สัพเพปิ ปาณินโน พุทธะสาสะเน

ขอสรรพสัตว์ทั้งหลายทั้งปวง, จงเป็นผู้เลื่อมใสในพระพุทธานุชาสนา

สัมมา ธารัง ปะเวจฉันโต กาลे เทโว ปะวัสสะตุ

ขอฝนทั้งหลายจงหลั่งลงตกต้องตามฤดูกาล

วุฒิภาวายะ สัตตานัง สมิตัง เนตุ เมทะนิง

ขอฝนจงนำความสำเร็จมาสู่พื้นปฐพี, เพื่อความเจริญแก่สัตว์
ทั้งหลาย

มาตา ปิตา จะ อัคระชัง นิจัจัง รักขันติ ปุตตะกัง

มารดาและบิดา ย่อมรักษาบุตร ที่เกิดในตนเป็นนิจ ฉันทิ

เอวัง รัมเมนะ ราชาโน ปะชัง รักขันตุ สัพพะทา.

ขอพระราชจกปกครองประชาชน, โดยชอบธรรมในกาลทุกเมื่อ
ฉันทินัน ตลอดกาลเทอญ.

บทแผ่เมตตา

- สัพเพ สัตตา, สัตว์ทั้งหลาย, ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย, ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น
- อะเวรา, โทณฺตุ, จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด, อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย
- อัปฺยาปัชฺฌา, โทณฺตุ, จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด, อย่าได้มีพยาบาทเบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย
- อะนีฆา, โทณฺตุ, จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด, อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย
- สุโข อุตฺตนาํง ปะริหะรันตฺตุ. จงมีความสุขกายสุขใจ, รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด.

ทำวัตรเย็น

กรวดน้ำต่อนิเอน อุทิสสนาธิฐฐานคาถา

บทต่อไปนั้ใช้สวดเพื่อกรวดน้ำ อุทิสบุญกุศลแก่ผู้มีคุณทั้งหลาย
มีบิดามารดา เป็นต้น

(นำ) (หันทะ มะยัง อุทิสสนาธิฐฐานคาถาโย ภาณามะ เส.)

(เชิญเถิด เราทั้งหลาย มาสวดคาถาอธิษฐานอุทิสส่วนบุญกันเถิด)

(รับ) อิมินา ปุญญะกัมเมนะ	ด้วยบุญนี้ อุทิสให้
อุปัชฌายา คุณุตตะรา	อุปัชฌาย์ ผู้เลิศคุณ
อาจะริยุปะการา จะ	และอาจารย์ ผู้เกื้อหนุน
มาตา ปิตา จะ ญาตะกา	ทั้งพ่อแม่ แลปวงญาติ
สุริโย จันทิมา ราชา	สุรย์จันทร์ และราชา
คุณะวันตา นะราปี จะ	ผู้ทรงคุณ หรือสูงชาติ
พรหมะมารา จะ อินทา จะ	พรหม มาร และอินทราช
โลกะปาลา จะ เทวะตา	ทั้งทวยเทพ และโลกบาล
ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ	ยมราช มนุษย์มิตร

มัชฌัตตา เวกกาปิ จะ
สัพเพ สัตตา สุขี โหนตุ

บุญญานิ ปะกะตานิ เม
สุขัง จะ ติวัง เทนตุ
ชิปปัง ปาเปถะ โวมะตัง

อิมินา บุญญะกัมเมนะ

อิมินา อุตติเสนะ จะ
ชิปปาหัง สุละเภ เจวะ
ตันทุปาทานะเฉทะนัง
เย สันตานิ ทินา ธัมมา
ยาวะ นิพพานะโต มะมัง
นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ
ยัตถะ ชาโต ภาเว ภาเว
อุชฺฐิตตัง สะติปัญญา

สัลเลโข วิริยัมหิโน

ผู้เป็นกลาง ผู้จงผลาญ
ขอให้ เป็นสุขสานต์ทุกถ้วนหน้า
อย่าทุกข์ทน

บุญผองที่ข้าทำจงช่วยอำนวยศุภผล
ให้สุขสามอย่างสิ้น
ให้ลุถึงนิพพานพลัน

ด้วยบุญนี้ ที่เราทำ
และอุทิศ ให้ปวงสัตว์
เราพลันได้ ซึ่งการตัด
ตัวต้นหา อุปาทาน
สิ่งชั่ว ในดวงใจ
กว่าเราจะถึงนิพพาน
มลายสิ้น จากสันดาน
ทุกๆ ภพ ที่เราเกิด
มีจิตตรง และสติ ทั้งปัญญาอัน
ประเสริฐ
พร้อมทั้งความเพียรเลิศ เป็นเครื่อง
ขุดกิเลสหาย

มารา ละกันตุ โนกาสัง

กาตุญจะ วิริเยสุ เม

พุทธาติปะวะโร นาโถ
ธัมโม นาโถ ะรุตตะโม
นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ
สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง
เตโสตตะมานุภาเวนะ
มาโรกาสัง ละกันตุ มา
ทะสะปะญญานุภาเวนะ
มาโรกาสัง ละกันตุ มา

โอกาส อย่าพึงมีแก่หมู่मारलีน
ทั้งหลาย

เป็นช่อง ประทุษร้ายทำลายล้าง
ความเพียรจม

พระพุทเจ้าทรงเป็นที่พึ่งอันประเสริฐ
พระธรรมเป็นที่พึ่งอันสูงสุด
พระปัจเจกะพุทเจ้าและพระสงฆ์
ที่พึ่งผยอง

ด้วยอานุภาพนั้น

ขอหมู่मार อย่าได้ช่อง

ด้วยเดชบุญ ทั้งสืบป้อง

อย่าเปิดโอกาสแก่मार เทอญ.

กรวดน้ำให้สัตว์เล็กสัตว์ใหญ่ ไม่ให้มีเวรต่อกันและกัน

เยเกจิ ขุทตะกา ปาณา
มะหันตานิมะยา หะตา
เย จาเนเก ปะมาเทนะ
กายะวาจา มะเนเหวะ

สัตว์เล็ก ทั้งหลายใด

ทั้งสัตว์ใหญ่ เราทำหัน

มิใช่น้อย เพราะผลอผลัน

ทางกาย วาจาจิต

บุญยัง เม อะมุโหมทันตุ
คัณหันตุ พระละมุตตะมัง
เวรา โน เจ ประมุญจันตุ
สัพพะโทสัง ชะมันตุ เม

จงอนุโมทนากุศล
ถือเอาผลอันอุกฤษฏ์
ถ้ามีเวร จงเปลื้องปลิด
อดโทษข้า ท้าวหน้าเทอญ.

บทกรวดน้ำแบบย่อ (ติโลกวิชัยคาถา)

ยังกัญจิ กุสะลัง กัมมัง
กัตตัพพัง กิริยัง มะมะ
กาเยนะ วาจาเมนะสา
ติทะเล สุขะตัง กะตัง
เย สัตตา สัญญโน อตถิ
เย จะ สัตตา อะสัจญโน
กะตัง ปุญญะพะลัง มัยหัง
สัพเพ ภาคิ ภาวันตุ เต
เย ตัง กะตัง สุวิทัง
ทินนัง ปุญญะพะลัง มะยา
เย จะ ตัตถะ นะ ชานันติ
เทวา คันตวา นิเวทะยุง
สัพเพ โลกัมหิ เย สัตตา

กุศลกรรม อย่างใดหนึ่ง
เป็นกิจซึ่ง ควรฝึกฝึ
ด้วยกาย วาจาใจ
เราทำแล้ว เพื่อไปสวรรค์
สัตว์ใด มีสัญญา
หรือหาไม่ เป็นอสัญญ์
ผลบุญ ข้าทำนั้น
ทุกๆ สัตว์ จงมีส่วน
สัตว์ใดรู้ ก็เป็นอัน
ว่าข้าให้ แล้วตามควร
สัตว์ใด มิรู้ถ้วน
ขอเทพเจ้า จงเล่าขาน
ปวงสัตว์ ในโลกีย์

ชีวิตาหาระเหตุกา
มะบุญญัง โภชะนัง สัพเพ
ละกันตุ มะมะ เจตะสาติ

มีชีวิต ด้วยอาหาร
จงได้ โภชน์สำราญ
ตามเจตนา ของข้าเทอญ.

บทแผ่เมตตาตนเอง

อะหัง สุขิโต โหมิ
อะหัง นิททุกโข โหมิ
อะหัง อะเวโร โหมิ
อะหัง อัปพะยาปิซโณ โหมิ

สุขี อัดตานัง ปริหารามิ

ขอให้ข้าพเจ้ามีความสุข
ขอให้ข้าพเจ้าปราศจากความทุกข์
ขอให้ข้าพเจ้าปราศจากเวร
ขอให้ข้าพเจ้าปราศจากอุปสรรค
อันตรายทั้งปวง

ขอให้ข้าพเจ้าจงมีความสุขกาย
สุขใจ รักษากายวาจาใจให้พ้นจาก
ทุกข์ภัยทั้งปวงเถิด

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ศิลปะเป็นอาภรณ์อันประเสริฐ ๓๕

บทสวดมนต์ ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง วะตะ โส ภะคะวา

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น เป็นผู้ไกลจาก
กิเลส

อิติปิ โส ภะคะวา สัมมาสัมพุทโธ วะตะ โส ภะคะวา

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น เป็นผู้ตรัสรู้เอง
โดยชอบ

อิติปิ โส ภะคะวา วิชชาจะระณะสัมปันโน วะตะ โส ภะคะวา

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อม
ด้วยความรู้และความประพฤดี

อิติปิ โส ภะคะวา สุคะโต วะตะ โส ภะคะวา

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น เป็นผู้เสด็จไป
ดีแล้ว

อิติปิ โส ภะคะวา โลกะวิทู วะตะ โส ภะคะวา

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น เป็นผู้รู้แจ้งโลก

อระระหันตั้ง สระระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้า ขอถึงพระองค์ผู้เป็นพระอรหันต์ ว่าเป็นที่พึ่งกำจัดภัย
ได้จริง

อระระหันตั้ง สิริระสา นะมามิ

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมพระองค์ผู้เป็นพระอรหันต์ด้วยเศียรเกล้า

สัมมาสัมพุทธัง สระระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้า ขอถึงพระองค์ผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ ว่าเป็นที่พึ่งกำจัด
ภัยได้จริง

สัมมาสัมพุทธัง สิริระสา นะมามิ

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมพระองค์ผู้ตรัสรู้เองโดยชอบด้วยเศียรเกล้า

วิชชาจะระณะสัมปันนัง สระระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้า ขอถึงพระองค์ผู้ถึงพร้อมด้วยความรู้ และความ
ประพฤติว่าเป็นที่พึ่งกำจัดภัยได้จริง

วิชชาจะระณะสัมปันนัง สิริระสา นะมามิ

ข้าพเจ้า ขอถึงพระองค์ผู้ถึงพร้อมด้วยความรู้ และความ
ประพฤติด้วยเศียรเกล้า

สุคะตัง สระระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้า ขอถึงพระองค์ผู้เสด็จไปดีแล้ว ว่าเป็นที่พึ่งกำจัดภัย
ได้จริง

สุคะตัง สิริสา นะมามิ

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมพระองค์ผู้เสด็จไปดีแล้วด้วยเศียรเกล้า

โลกะวิหุง สาระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้า ขอถึงพระองค์ผู้ตรัสรู้แจ้งโลก ว่าเป็นที่พึ่งกำจัดภัยได้จริง

โลกะวิหุง สิริสา นะมามิ

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมพระองค์ผู้ตรัสรู้แจ้งโลก ด้วยเศียรเกล้า

อิตปิ โส ภาวะะวา อะนุตตะโร วัตะตะ โส ภาวะะวา

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น เป็นผู้ยอดเยี่ยมไม่มีใครยิ่งกว่า

อิตปิ โส ภาวะะวา ปุริสัทธัมมะสาระถิ วัตะตะ โส ภาวะะวา

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น เป็นนายสารถิผู้ฝึกบุรุษ

อิตปิ โส ภาวะะวา สัตถาเทวะมะนุสสานัง วัตะตะ โส ภาวะะวา

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

อิตปิ โส ภาวะะวา พุทโธ วัตะตะ โส ภาวะะวา

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

อะนุตตะรัง สรรณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้า ขอถึงพระองค์ผู้ยอดเยี่ยมไม่มีใครยิ่งกว่า ว่าเป็นที่พึ่ง
กำจัดภัยได้จริง

อะนุตตะรัง สิริสา นมะมามิ

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมพระองค์ผู้ยอดเยี่ยม ด้วยเศียรเกล้า

ปริสัทมมะสาระถิง สรรณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้า ขอถึงพระองค์ผู้เป็นนายสารathiผู้ฝึกบรูษว่าเป็นที่พึ่ง
กำจัดภัยได้จริง

ปริสัทมมะสาระถิง สิริสา นมะมามิ

ข้าพเจ้า ขอถึงพระองค์ผู้เป็นนายสารathi ผู้ฝึกบรูษด้วยเศียรเกล้า

ลัตถา เทวะมะนุสสานัง สรรณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้า ขอถึงพระองค์ผู้เป็นศาสดาของเทวดา และ
มนุษย์ว่าเป็นที่พึ่งกำจัดภัยได้จริง

ลัตถา เทวะมะนุสสานัง สิริสา นมะมามิ

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมพระองค์ผู้เป็นศาสดาของเทวดา และ
มนุษย์ด้วยเศียรเกล้า

พุทฺธัง สรรณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้า ขอถึงพระองค์ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ว่าเป็นที่พึ่งกำจัด
ภัยได้จริง

พุทธัง สิริสา นะมามิ

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมพระองค์ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ด้วยเศียรเกล้า

อติปิ โส ภาวะวา

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น กอปรด้วยดั่งว่ามานี้แล

อติปิ โส ภาวะวา รูปะขันโธ อเนจจะลักขณะปาระมิ จะ สัมปันโน

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น แม้จะมีรูปขันธ เป็นอนิจจ-
ลักษณะ คือไม่เที่ยงแท้ แต่ทรงเพียบพร้อมด้วยบารมี

อติปิ โส ภาวะวา สัญญาขันโธ อเนจจะลักขณะปาระมิ จะ
สัมปันโน

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น แม้จะมีสัญญาขันธ เป็นอนิจจ-
ลักษณะ คือไม่เที่ยงแท้ แต่ทรงเพียบพร้อมด้วยบารมี

อติปิ โส ภาวะวา สังขาระขันโธ อเนจจะลักขณะปาระมิ จะ
สัมปันโน

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น แม้จะมีสังขารขันธ เป็นอนิจจ-
ลักษณะ คือไม่เที่ยงแท้ แต่ทรงเพียบพร้อมด้วยบารมี

อติปิ โส ภาวะวา วิญญาณะขันโธ อเนจจะลักขณะปาระมิ จะ
สัมปันโน

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น แม้จะมีวิญญานชั้นร์ เป็นอนิจจ-
ลักษณะ คือไม่เที่ยงแท้ แต่ทรงเพียบพร้อมด้วยบารมี

อติปิ โส ภาวะวา ปะฐะวีธาตุสะมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อม
ด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในปฐวีธาตุ

อติปิ โส ภาวะวา อาโปธาตุสะมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อม
ด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในอาโปธาตุ

อติปิ โส ภาวะวา เตโชธาตุสะมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อม
ด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในเตโชธาตุ

อติปิ โส ภาวะวา วาโยธาตุสะมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อม
ด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในวาโยธาตุ

อติปิ โส ภาวะวา อากาสะธาตุสะมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อม
ด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในอากาสะธาตุ

อติปิ โส ภะคะวา วิญญาณะธาตุสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในวิญญาณะธาตุ

อติปิ โส ภะคะวา จักกะวาพะธาตุสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในจักรวาลธาตุ

อติปิ โส ภะคะวา จาตุมะหาราชิกาธาตุสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุอันเป็นที่สถิตของเทวดาชั้นจาตุมหาราช

อติปิ โส ภะคะวา ตาวะติงสาธาตุสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุอันเป็นที่สถิตของเทวดาชั้นดาวดึงส์

อติปิ โส ภะคะวา ยามาธาตุสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุอันเป็นที่สถิตของเทวดาชั้นยามา

อติปิ โส ภะคะวา ตุสิตาธาตुสะมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุอันเป็นที่สถิตของเทวดาชั้นดุสิต

อติปิ โส ภะคะวา นิมมานะระตติธาตुสะมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุอันเป็นที่สถิตของเทวดาชั้นนิมมานรดี

อติปิ โส ภะคะวา ประระนิมิตะวะสะวัตติธาตुสะมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุอันเป็นที่สถิตของเทวดาชั้นปรนิมิตวสวัตดี

อติปิ โส ภะคะวา กามาวะจระธาตुสะมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุที่เป็นไปในพรหมโลกชั้นกามาวจร

อติปิ โส ภะคะวา รูปาวะจระธาตुสะมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุที่เป็นไปในพรหมโลกชั้นรูปาวจร

อติปิ โส ภาวะวา อรูปาวะจะระธาตุสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุที่เป็นไปในพรหมโลกชั้นอรูปาวจร

อติปิ โส ภาวะวา โลกุตตระธาตุสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุที่เป็นไปในโลกุตตระคืออยู่เหนือโลกทั้งปวง

อติปิ โส ภาวะวา ปะฐุมะฆานะธาตุสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุที่เป็นไปในปฐมฆาน

อติปิ โส ภาวะวา ทุตติยะฆานะธาตุสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุที่เป็นไปในทุตติยะฆาน

อติปิ โส ภาวะวา ตะตติยะฆานะธาตุสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุที่เป็นไปในตะตติยะฆาน

อติปิ โส ภาคะวา จะตตถะฆานะธาตุสะมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุที่เป็นไปในจตุตถฆาน

อติปิ โส ภาคะวา ปัญจะฆะฆานะธาตุสะมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุที่เป็นไปในปัญจฆาน

อติปิ โส ภาคะวา อากาสาณัญญาเยตตะนะธาตุสะมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุ อันเป็นไปใน อรูปาวจรภูมิ คืออากาสาณัญญาเยตตะ

อติปิ โส ภาคะวา วิญญาณัญญาเยตตะนะธาตุสะมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุ อันเป็นไปใน อรูปาวจรภูมิ คือวิญญาณัญญาเยตตะ

อติปิ โส ภาคะวา อากิญจัญญาเยตตะนะธาตุสะมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุ อันเป็นไปใน อรูปาวจรภูมิ คืออากิญจัญญาเยตตะ

อติปิ โส ภาคะวา เนวสัจญานาสัจญายะตะนะธาตุสสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธาตุ อันเป็นไปใน อรูปาวจรภูมิ คือเนวสัจญานาสัจญายตนะ

อติปิ โส ภาคะวา โสตาปัตติมคคะธาตุสสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธรรมที่เป็นธาตุ คือพระโสตาปัตติมรรค

อติปิ โส ภาคะวา สกิทาคามิมคคะธาตุสสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธรรมที่เป็นธาตุ คือพระสกิทาคามิมรรค

อติปิ โส ภาคะวา อะนาคามิมคคะธาตุสสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อมด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธรรมที่เป็นธาตุคือพระอนาคามิมรรค

อติปิ โส ภาคะวา อะระหัตตะมคคะธาตุสสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อม
ด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธรรมที่เป็นธาตุ คือพระ
อรหันต์มรรค

อติปิ โส ภาวะวา โสตาปัตติผละธาตุสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อม
ด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธรรมที่เป็นธาตุ คือพระ
โสตาปัตติผล

อติปิ โส ภาวะวา สกิทาคามิผละธาตุสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อม
ด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธรรมที่เป็นธาตุ คือพระ
สกิทาคามิผล

อติปิ โส ภาวะวา อোনาคามิผละธาตุสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อม
ด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธรรมที่เป็นธาตุ คือพระ
อนาคามิผล

อติปิ โส ภาวะวา อระหัตตะผละธาตุสมาธิญาณะสัมปันโน

แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงถึงพร้อม
ด้วยสมาธิและปัญญา คือการหยั่งรู้ในธรรมที่เป็นธาตุ คือพระ
อรหันต์ผล

กุสละลา ธัมมา

ธรรมะฝ่ายกุศล

อิตปิ โส ภาคะวา

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น มีพระคุณดังพรรณามานี้แล

อะอา

(มนต์คาถา)

ยาวะชีวัง พุทธัง สาระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้ารอถึงพระพุทธเจ้า ว่าเป็นที่พึ่งตลอดชีวิต

ชัมพุทูปัญจะ อิสสะโร กุสละลา ธัมมา

พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้เป็นอิสระแห่งชมพูทวีป ธรรมะฝ่ายกุศล
เป็นใหญ่เหนือชมพูทวีป

นะโม พุทธายะ

ขอนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้า

นะโม ธัมมายะ

ขอนอบน้อมแด่พระธรรมเจ้า

นะโม สังขมายะ

ขอนอบน้อมแด่พระสังขเจ้า

นะโม พุทธา นะมามิหัง

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระพุทธเจ้าห้าพระองค์

อา ปา มะ จุ ปะ

หัวใจพระวินัยปิฎก

ที มะ สัง อัง ขุ

หัวใจพระสุตตันตปิฎก

สัง วิ ธา ปุ ณะ ยะ ปะ

หัวใจพระอภิธรรมปิฎก

อุ ปะ สะ ชะ สุ เท ปา สา ยะ โส

(มนต์คาถา)

โส โส สะ สะ อะ อะ อะ อะ นิ

หัวใจพระเจ้าสิบชาติแสดงการบำเพ็ญบารมีสิบ

อะ สัม วิ สุ โล ปุ สะ พุ ณะ

หัวใจพระพุทธคุณเก้า (นวทรคุณ)

อิ สวา สุ สุ สวา อิ

หัวใจคุณของพระรัตนตรัย

กุสะลา ธัมมา จิตติ วิวัตตถิ

ธรรมะฝ่ายบุคคล มีนัยวิจิตรพิสดาร

อติปิ โส ภาคะวา อระระหัง

แม่เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นเป็นผู้ไกลจาก
กิเลส

อะอา

(มนต์คาถา)

ยวาระชีวัง พุทธัง สาระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้าขอถือพระพุทธเจ้าว่า เป็นที่พึ่งตลอดชีวิต

สา โภธิ ปัญจะ อิสสระโธ ธัมมา

(มนต์คาถา)

กุสะลา ธัมมา

ธรรมะฝ่ายบุคคล

นันทะวิวังโก

(มนต์คาถา)

อติ สัมมาสัมพุทธโธ

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น เป็นผู้ตรัสรู้เองโดยชอบแล้วแล

สุ คะ ลา โน

(มนต์คาถา)

ยวาระซีวัง พุทธัง สาระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้าขอถือพระพุทธเจ้า ว่าเป็นที่พึ่งตลอดชีวิต

จาคุมะหาราชิกา อิสสระโร กุสะลา ธัมมา

ธรรมะฝ่ายกุศล เป็นใหญ่เหนือเทวโลกชั้นจาคุมหาราช

อิตติ วิชชาจะระณะสัมปันโน

พระองค์ผู้ถึงพร้อมด้วยความรู้และความประพฤติ

อุ อุ

(มนต์คาถา)

ยวาระซีวัง พุทธัง สาระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้าขอถือพระพุทธเจ้า ว่าเป็นที่พึ่งตลอดชีวิต

ดาวะติงสา อิสสระโร กุสะลา ธัมมา

ธรรมะฝ่ายกุศล เป็นใหญ่เหนือสวรรค์ชั้นดาวดึงส์

นันทะ ปัญจะ

(มนต์คาถา)

สุคะโต โลกะวิทู

พระพุทธเจ้า ผู้เสด็จไปดีแล้ว ผู้รู้แจ้งโลก

มหาเอโ

(มนต์คาถา)

ยวาระซีวัง พุทธัง สาระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้าขอถือพระพุทธเจ้า ว่าเป็นที่พึ่งตลอดชีวิต

ยามา อิสสระโร กุสะลา ธัมมา

ธรรมะฝ่ายกุศล เป็นใหญ่เหนือสวรรค์ชั้นยามา

พรัหมาสัททะ ปัญจะ สัตตะ สัตตาปาระมี อะนุตตะโร

พระโพธิสัตว์ห้า (และ) บารมีของพระโพธิสัตว์ ยอดเยี่ยมกว่า
เสียงแห่งพระพรหม

ยะมะกะชะ

(มนต์คาถา)

ยาระชีวัง พุทธัง สาระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้าขอถือพระพุทธเจ้า ว่าเป็นที่พึ่งตลอดชีวิต

ตุลิตา อิสสระโร กุสะลา ธัมมา

ธรรมะฝ่ายกุศล เป็นใหญ่เหนือสวรรค์ชั้นตุลิต

ปุ ยะ ปะ กะ

(มนต์คาถา)

ปุริสัทมมะสาระถิ

พระพุทธเจ้า พระองค์ผู้เป็นนายสารถิผู้ฝึกบุรุษ

ยาระชีวัง พุทธัง สาระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้าขอถือพระพุทธเจ้า ว่าเป็นที่พึ่งตลอดชีวิต

นิมมานะระติ อิสสระโร กุสะลา ธัมมา

ธรรมะฝ่ายกุศล เป็นใหญ่เหนือสวรรค์ชั้นนิมมานะติ

๕๒ ศิลปเป็นอาภรณ์อันประเสริฐ

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

เหตุไฉน

(มนต์คาถา)

สัตถาทเวมะนุสสานัง

พระองค์ผู้เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

ตะถา ยาวะชีวัง พุทธัง สาระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้าขอถือพระพุทธเจ้า ว่าเป็นที่พึ่งตลอดชีวิต

ประระนิมิตะวะสะวัตติ อัสสะโร กุสะลา ธัมมา

ธรรมะฝ่ายกุศล เป็นใหญ่เหนือสวรรค์ชั้นปรนิมิตวสวัตติ

สังขาระขันโธ

ขันธที่เกิดจากการปรุงแต่ง

ทุกขัง อะนิจจัง อนัตตา

ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มิใช่ตัวตนของเราจริง

รูปะขันโธ พุทธะปะณะ

แม้รูปขันธของพระพุทธเจ้า (ก็ไม่เที่ยงแปรเปลี่ยนไปและ
เป็นอนัตตา)

ยาวะชีวัง พุทธัง สาระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้าขอถือพระพุทธเจ้า ว่าเป็นที่พึ่งตลอดชีวิต

พรัธมา อัสสะโร กุสะลา ธัมมา

ธรรมะฝ่ายกุศล เป็นใหญ่กว่าพระพรหม

นัตถิปัจจะยา วินะปัญจะ ภาคะวะตา

แม้ธรรมะที่กล่าวถึงความไม่มีเป็นปัจจัยพระผู้มีพระภาคเจ้าก็
ตรัสไว้ ไม่มียกเว้น

ยาระ นิพพานัง สาระณัง คัจฉามิ

ข้าพเจ้าขอถือพระผู้มีพระภาคเจ้า ว่าเป็นที่พึ่งตราบเท่าเข้าสู่พระ
นิพพาน

นะโม พุทธัสสะ

ขอนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้า

นะโม ธรรมัสสะ

ขอนอบน้อมแด่พระธรรมเจ้า

นะโม สังฆัสสะ

ขอนอบน้อมแด่พระสังฆเจ้า

พุทธิลา โลกะลา ภาวะกะนา

(มนต์คาถา)

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตุ

ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดีจงมีแก่ข้าพเจ้าเถิด

หุตุ หุตุ หุตุ สะวาหายะ ฯ

(มนต์คาถา)

นะโม พุทธัสสะ

ขอนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้า

นะโม ภัมมัสสะ

ขอนอบน้อมแด่พระธรรมเจ้า

นะโม สังฆัสสะ

ขอนอบน้อมแด่พระสังฆเจ้า

วิตติ วิตติ มิตติ มิตติ มิตติ จิตติ จิตติ วัตติ วัตติ

(มนต์คาถา)

มะยะสุ สุวัตถิ โหตุ

ขอความสวัสดิ์จงมีแก่ข้าพเจ้าเถิด

หุสุ หุสุ หุสุ สะวาหายะ

(มนต์คาถา)

อินทะสาวัง มะหาอินทะสาวัง พรหมะสาวัง มะหา พรหมะสาวัง
จักกะวัตติสาวัง มะหาจักกะวัตติสาวัง เทวาสาวัง มะหาเทวาสาวัง
มะหาสัพปุริสะสาวัง พุทธะสาวัง ปัจเจกะพุทธะสาวัง อระ-
หัตตะสาวัง สัพพะสิทธิวิชชาธะรณังสาวัง สัพพะโลกา อิริยา-
นังสาวัง

(มนต์คาถาจากพระคาถามหาทิพยมนต์)

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความสามัคคีจงมีแก่ข้าพเจ้าเถิด

สาวัง คุณัง วะชะพะลัง เตชัง วิริยัง สิทธิกัมมัง นิพพานัง โมก-
ขัง คุยทะกัง ทานัง สีลัง ปัญญานิกขัง ปุญญัง ภาคะยง ตปปัง
สุขังสิริรูปัง จะตุวิสะติ เทสะนัง

(มนต์คาถาจากพระคาถามหาทิพย์มนต์)

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตุ

ด้วยการกล่าวคำสัจนี้ ขอความสวัสดิ์จงมีแก่ข้าพเจ้าเถิด

หุสุ หุสุ หุสุ สะวาหายะ ฯ

(มนต์คาถา)

นะโม พุทธัสสะ

ขอนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้า

ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา รูปะขันโธ เวทนาขันโธ สัญญาขันโธ
สังขาระขันโธ วิญญานะขันโธ

รูปขันธ เวทนาขันธ สัญญาขันธ สังขารขันธ วิญญานขันธ ไม่เที่ยง
เป็นทุกข์มิใช่ตัวตนของเราจริง

นะโม อิติปิโส ภะคะวา

ขอนอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น

นะโม ธัมมัสสะ

ขอนอบน้อมแด่พระธรรมเจ้า

ทุกขัง อะนิจัจัง อะนัตตา รูปะขันโธ เวทนาขันโธ สัญญาขัน
โธสังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ

รูปขันธ เวทนาขันธ สัญญาขันธ สังขารขันธ วิญญาณะขันธ
ไม่เที่ยง เป็นทุกข์มิใช่ตัวตนของเราจริง

นะโม สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม

ขอนอบน้อมแด่พระธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้แล้ว

นะโม สังฆัสสะ

ขอมอบน้อมแด่พระสังฆเจ้า

ทุกขัง อะนิจัจัง อะนัตตา รูปะขันโธ เวทนาขันโธ สัญญาขันโธ
สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ

รูปขันธ เวทนาขันธ สัญญาขันธ สังขารขันธ วิญญาณะขันธ
ไม่เที่ยง เป็นทุกข์มิใช่ตัวตนของเราจริง

นะโม สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

ขอนอบน้อมพระสงฆ์ สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้ปฏิบัติดี
แล้ว

วาทะปะริตตัง

พระปริตรที่นำสิ่งดีงามมาให้

นะโม พุทธายะ

ขอนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้า

มะอะอุ

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา ยาวะ ตัสสะ ทาโย

ตราบใดที่มีความไม่เที่ยง เป็นทุกข์และความมิใช่ตัวตนของเรา
จริงมีอยู่อย่างนี้ ทุกสิ่งก็มีความสิ้นไปและเสื่อมไปเป็นธรรมดา
อยู่ตราบนั่น

โม นะ อุอะมะ

ขอนอบน้อมพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา

ความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มิใช่ตัวตนของเราจริง

อุ อะ มะ อะ วันทา

ขอกราบไหว้พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

นะโม พุทธายะ

ขอนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้า

นะ อะ กะ ตี นิ สะ ระ ณะ

(มนต์คาถา)

อา ระ ปะ ชุท ธัง

(มนต์คาถา)

มะ อะ อุ

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา

ความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มิใช่ตัวตนของเราจริงฯ

วิปัสสนา

บทตั้งความปรารถนา หลังสวดยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก

สัพพะทุกขา สัพพะภะยา สัพพะโรคา วินัสสันตุ

ด้วยอำนาจแห่งยอดพระไตรปิฎกที่ข้าพเจ้าได้สวดแล้วนี้ขอ
ทุกข์ภัยอันตรายและโรคภัยทั้งปวง จงพินาศไปสิ้นเถิด ฯ

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ศิลปเป็นอาภรณ์อันประเสริฐ ๕๙

พระคาถาชินบัญชร

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)

ก่อนเจริญภาวนาพระคาถาชินบัญชร
ตั้งนะโม ๓ จบ ก่อนแล้วระลึกถึงพระคุณของเจ้าประคุณสมเด็จพระ

กล่าวคาถานำ ดังนี้

ปุตตะกาโม ละเภ ปุตตัง ณะนะกาโม ละเภ ณะนัง
อตติถิ กาเย กายะญายะ เทวานัง ปิยะตัง สุตวา.

ผู้ปรารถนาบุตร พึงได้บุตร ผู้ปรารถนาทรัพย์พึงได้ทรัพย์ บัณฑิต
ได้ฟังมาว่า ความเป็นที่รักของเหล่าเทวดาและมนุษย์มีอยู่ในกาย
(เรา) เพราะรู้ได้ด้วยกาย.

แล้วเจริญภาวนา ดังนี้

๑. ชะยาสะนากะตา พุทธา เขตตะวา มารัง สะวาหะนัง
จะตุลัจจาสะภัง ระสัง เย ปิวิงสุ นะราสะภา

พระพุทธเจ้าผู้่องอาจในหมู่ชน ประทับ ณ ชัยอาสน์บัลลังก์ทรง
ชนะพระยามาร ผู้พริ้งพร้อมด้วยเสนามารแล้ว เสวยอมตรส คือ
อริยสัจจ ๔ ประการ อันทำให้ผู้รู้แจ้งข้ามพ้นจากทุกข์ทั้งปวง
เป็นผู้่องอาจได้

๒. ตัณห์ภะราทะโย พุทธา อัญฐะวิสะติ นายะกา
สัพเพ ปะติฏฐิตา มัยหัง มัตถะเก เต มุนิสสะรา.

พระพุทธเจ้า ๒๘ พระองค์ มีพระผู้ทรงพระนามว่า ตัณห์ภกร
เป็นต้น ขออัญเชิญพระพุทธเจ้า ผู้เป็นจอมมุนีทุกพระองค์มา
ประดิษฐานเหนือเศียรเกล้าของข้าพเจ้า

๓. สีเส ปะติฏฐิตอ มัยหัง พุทธโธ ธัมโม ทะวิโลจะเน
สังโฆ ปะติฏฐิตอ มัยหัง อูเร สัพพะคุณากะโร.

ขออัญเชิญพระพุทธเจ้า ประดิษฐานบนครีษะ พระธรรมอยู่ที่
ดวงตาทั้งสอง พระสงฆ์ผู้เป็นบ่อเกิดความดีทุกอย่างอยู่ที่อก

๔. ทะทะเย เม อะนุรุทธโธ สาริปุตโต จะ ทักขิณ
โกณฑัญญโธ ปิฎฐิภาคัสมิง โมคคัลลานะ จะ วามะเก.

ขอพระอนุรุทธะอยู่ที่หัวใจ พระสารีบุตรอยู่เบื้องขวา พระมหา
โมคคัลลานะอยู่เบื้องซ้าย พระอัญญาโกณฑัญญะอยู่เบื้องหลัง

๕. ทักขิณะ สะวะเน มัยหัง อาสุง อานันทะราหุลา
กัสสะโป จะ มะทานาโม อุกาสุง วามะโสตะเก.

พระอานนทักกับพระราหุลอยู่หุขวา พระกัสสปะกับพระมหา
นามะอยู่ที่หุซ้าย

๖. เกสันโต ปิฎฐิภาคัสมิง สุธโยวะ ประกังกะโร
นิสินโน สิริสัมปันโน โสภิตो มุนิปุงคะโว.

พระมุนีผู้ประเสริฐ คือ พระโสภิตะผู้เพียบพร้อมด้วยสิริอันเรือง
รอง ดังพระอาทิตย์ทอแสง อยู่ที่ทุกเส้นขนตลอดร่างทั้ง
ข้างหน้าและข้างหลัง

๗. กุมาระกัสสะโป เถโร มะเหสี จิตตะวาตะโก
โส มัยหัง วะตะเน นิจัจัง ปะติฏฐาสี คุณากะโร.

พระกุมารกัสสะปะเถระผู้แสวงบุญที่ยิ่งใหญ่ผู้เป็นบ่อเกิดคุณความดี
มีวาตะไพเราะระนุนวลชวนฟัง อยู่ที่ปากเป็นประจำ

๘. ปุณโณ อังคุลิมาโล จะ อุปาลี นันทะสีวะลี
เถรา ปัญจะ อิเม ซาตา นะลาญู ติละกา มะมะ.

พระเถระทั้ง ๕ องค์ คือ พระปุณณะ พระอังคุลิมาล พระอุปาลี
พระนันทะและพระสีวะลี จงปรากฏเป็นกระจ่างเจิมที่หน้าผาก

๙. เสสาสิติ มะหาเถรา วิชิตา ชินะสาวะกา
เอเตสิติ มะหาเถรา ชิตะวันโต ชิโนระสา
ชะลันตา สีละเตเชนะ อังคะมังคะสุ สัณฐิตา.

พระมหาเถระ ๘๐ องค์ที่เหลือ ผู้ชนะแล้วผู้เป็นสาวกของพระ
พุทธเจ้าผู้ทรงชัย พระมหาเถระทั้ง ๘๐ เหล่านั้นนับเป็นผู้มี

ชัยและเป็นโอรสของพระพุทธเจ้าผู้ทรงชัยเป็นผู้รุ่งเรืองอยู่ด้วย
เดชแห่งศีล ประดิษฐานที่อวัยวะน้อยใหญ่ทั้งหลาย

๑๐. ระตะนัง ปุระโต อาสิ ทักขิณเม เมตตะสุตตะกัง
ธะชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ วาเม อังคูลิมาละกัง.

พระรัตนสูตรอยู่เบื้องหน้า พระเมตตาสสูตรอยู่เบื้องขวา พระอัง
คูลิมาลปริตรอยู่เบื้องซ้าย พระธชัคคสูตรอยู่เบื้องหลัง

๑๑. ชันธะโมระปะริตตัญจะ อาฏานาฎิยะสุตตะกัง
อากาเส ฉะทะนัง อาสิ เสสา ปาการะสังญิตา.

พระชันธปริตร พระโมรปริตรและพระอาฏานาฎิยะสูตร ขอให้มา
เป็นเครื่องกางกั้นดุจหลังคาบนนภากาศ ขอพระสูตรที่เหลื่อมมา
ตั้งเป็นดุกำแพงป้องกัน

๑๒. ชินาณา วัระระสังยุตตะตา สัตตัพปาการะลังกะตา
วะตะปะิตตะทิสัญชาตา พาหิรัชฌัตตูปัททะวา.

ขอพระอาณา คือ อำนาจของพระพุทธเจ้าผู้ทรงชัย อัน
ประกอบด้วยพระคุณอันประเสริฐ มาประดับเป็นกำแพง ๗ ชั้น
คุ้มครองข้าพเจ้าจากอันตรายภายนอกมีโรคที่เกิดจากลม เป็นต้น
และอันตรายภายในมีโรคที่เกิดจากดีกำเริบ เป็นต้น

๑๓. อะเสสา วินะยัง ยันตุ อดันตะชินะเตชะสา
วะสะโต เม สะกิจเจนะ สะทา สัมพุทธปัญชะเร.

ด้วยเดชานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าผู้ทรงชัยมีพระคุณต่อสรรพ
สัตว์ไม่มีที่สิ้นสุด ขออันตรายที่เหลือจงพินาศไป อนึ่งเมื่อ
ข้าพเจ้าอยู่ในพระบัญญัติแห่งสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วไม่ว่าจะทำ
กิจใดๆ ขอให้สำเร็จทุกเมื่อเถิด

๑๔. ชินะปัญชะระมัชฌัมหิ วิหะรันตัง มะหิตะเล
สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ เต มะหาปุริสาสะภา.

ขอให้พระมหาบุรุษผู้องอาจทั้งปวงนั้น จงคุ้มครองข้าพเจ้าผู้อยู่ ณ
ภาคพื้นในท่ามกลางแห่งชินบัญชรตลอดไป

๑๕. อิจเจวะมันโต สุกุตโต สุรักโข
ชินานุภาเวนะ ชิตุปัททะโว
ธัมมานุภาเวนะ ชิตาริสังโค
สังฆานุภาเวนะ ชิตันตะราโย
สัทธัมมานุภาวะपालิโต จะรามิ ชินะปัญชะเรติ.

ข้าพเจ้าได้รับการคุ้มครองรักษาไว้ในภายใน (ชินบัญชร) ดัง
พรรณนามาฉะนี้แล้ว ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าผู้ทรงชัย
ย่อมเอาชนะอุปสรรคอันตรายได้ ด้วยอานุภาพแห่งธรรม จึง
ชนะข้าศึกศัตรูได้ ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ จึงชนะอันตรายทั้ง

ปวงได้ ข้าพเจ้าได้รับการอภิบาลรักษาจากพระสัทธรรมดำเนินชีวิตไป
ในพระบัญญัติของพระพุทธเจ้าผู้ทรงชัย ดังนี้แล.

บทสวดมนต์ ถวายพระพรชัย

พระคาถาถวายพระพรชัยมงคล

แต่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา
๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

ภูมิพลมหาราชวรสุส ชยมงคลคาถา

ภูมิพะโล มะหาราชา	นะวะโม จักกิวังสิโก
รัฐูปปะสาสะเน พยัตโต	นิติจาริตตะโกวิท
สัมพุทธะมามะโก อัคโค	สาสะนัสสุปะถัมมะโก
รัชชัง กาเรติ อัมเมนะ	ทีฆะทัสสิ วิจักขะเณ
ทัยยานัง วุฑฒิมากังโข	สันติมัคคะนियोชะโก
เตสัง ทุกขาปะเนตา โส	สะทา สุโขปะสังหะโร
สัพพะทัยยานะมัตถายะ	กะรัณยานิ ปะกุกพะเต
ทุกชะโต ทุกขิตะ ทัยเย	ภะยะโต ภะยะตัสชิตะ
ถิระจิตโต ปะโมเจติ	มะหากการุญญะเจตะสา
เมตโตทะเกนะ โตเสติ	หมัมเม เทโววะ ภูมิเช

ลัมมาอาชีวะโยคัสสะ
ยา เจสา โลกณะเถนะ
อัตตานิัง อุปะมัง กัตถวา
ทัยยานัง รัฎฐะปาสิณัง
อิทาเนโส มะหาราชา
อิทิสเส มังคะเล กालะ
ระตะนัตตะยานุภาเวนะ
ยัง ลัพพัง กุสะลัง กัมมัง
ยันโน ลัพพะปะริตตัญจะ
ตัสสะ ตัสसानุภาเวนะ
จิรัญชีวะตุ ทิมายุ
วัณณะวา พะละลัมปันโน
อิฉฉิตัง ปัตถิตัง ยัง ยัง
จิรัง รัชเช ปะติฏฐาตุ
นิจัจัง ปัสสะตุ ภัทธานิ

วิริง วิเนติ โยนิโส
ภาสิตา สะมะชีวิตา
อะนุญญชะติ ตัง สะทา
เอตัญเจวานุสาสะติ
ลัมปุณณาสิตยาโย
เทมัสสะ ชะยะมังคะลัง
ระตะนัตตะยะเตชะสา
อัมเหติ ปะสุตัง สะมัง
กะณิตัง สิทธิทาเยกัง
ภูมิพะโล นะริสสะโร
ทัยยานัง รัมมะชัตติโย
สุเขธิโต จะ นิพพะโย
ตัง ตัง ตัสสะ สะมิชณะตุ
ปะติฏฐา ทัยยะวาสิณัง
โสตถิโก โหตุ ลัพพะทาติ.

กองบาลีสนามหลวง...แต่ง
มหาเถรสมาคม...ตรวจแก้

คิดแบบพุทธ

ชาวพุทธ

ชาวพุทธ	ฟังพระรัตนตรัยใจแน่วแน่
เคารพพระพุทธรูป	ประเสริฐแท้ไม่สงสัย
เคารพพระธรรม	ให้ปัญญาพาสุขใจ
เคารพพระสงฆ์	มีวินัยประพฤติดี

ปฏิบัติธรรม	ยึดธรรมนำชีวิต
ทำทาน	เมตตาจิตเกิดศักดิ์ศรี
รักษาศีล	สำรวมกาย - วาจาดี
ภาวนา	ปัญญามีรู้เท่าทัน

ลด	กิเลสลดต้นหาอย่าไผ่ต่ำ
ละ	บาปกรรมหนีห่างมุ่งสร้างสรรค์
เลิก	ทำชั่วสิ่งไม่ถูกอย่าผูกพัน
อธิบายมุข	สิ่งสำคัญต้องหยุดจริง

สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม

ทำดี ดีจักคุ้มครองตน

ทำชั่ว ชั่วจักดลเดือดร้อน

สัตว์โลก	สร้างกรรมใดได้กรรมนั้น
ย่อมเป็น	ขอผูกพันหนีไม่พ้น
ไปตาม	บุญและบาปสภาพคน
กรรม	ของตนต้องได้รับอย่างแน่นอน

ทำดี	ต้องได้ดีมีสุขสันต์
ดีจักคุ้ม	ทุกคืนวันตามคำสอน
ครอง	สติเกิดปัญญาสภาพ
ตน	สังวรดีตลอดย่อมปลอดภัย

ทำชั่ว	ช้วนนำทุกข์ไม่สุขแน่
ชั่วจักดล	อย่างแน่แท้อย่าสงสัย
เดือด	ดาลพาลเพิ่มทุกข์ไม่สุขใจ
ร้อน	อะไรไม่เท่าเราโกรธา

คน - ดวงดี

คน	มีค่าต้องรู้ว่าอยู่ทำงาน
คน	เกียจคร้านไม่น่ารักเสียศักดิ์ศรี
คน	พัฒนามีธรรมนำให้ดี
คน	ใจเอื้ออารีคนชื่นชม
คน	มีเงินเพราะทำงานจึงพานพบ
คน	เคารพเพราะทำจริงสิ่งเหมาะสม
คน	มีเกียรติคนศรัทธาน่านิยม
คน	สุขสมเพราะผลบุญหนุนนำตน
ดวงดี	อยู่ที่ตนใช่คนอื่น
ดวงดี	ดวงราบรินบังเกิดผล
ดวงดี	เพราะทำดีมีมงคล
ดวงดี	เพราะฝึกตนผลจึงดี
ดวงดี	ไม่เปลอใจใฝ่ทางผิด
ดวงดี	มีความคิดสร้างศักดิ์ศรี
ดวงดี	แผ่เมตตาเอื้ออารี
ดวงดี	จากกรรมดีที่ตนทำ

พุทธธรรมนำชีวิต

พุทธธรรม	เป็นธรรมของพุทธะ
พุทธธรรม	ให้ลัจจะมีเหตุผล
พุทธธรรม	สิ่งประเสริฐเกิดมงคล
พุทธธรรม	นำพาดนสู่ความดี
นำชีวิต	ให้ถูกทางห่างสิ่งผิด
นำชีวิต	ให้รู้คิดสร้างศักดิ์ศรี
นำชีวิต	ให้ฉลาดปราศราคะ
นำชีวิต	ให้ได้ดีเพราะมีธรรม

สุขของชาวพุทธ

สุข	ส + อุ + ข
ส	สั่งสมความดี
อุ	อุตสาหกรรมทำหน้าที่สุจริต
ข	ขจัดความคิดอกุศลและความ กังวลทั้งปวง

สะอาด

ส	ลัมมาทิฏฐิ
อะ	อคติไม่มี
อา	อารมณ์ดีตลอดกาล
ด	ดีทุกด้านน่าเลื่อมใส

สงบ

ส	สนใจปฏิบัติธรรม
ง	เจื่อนงำไม่มี
บ	บำเพ็ญความดีทุกวัน

สว่าง

ส	สติต้องมี
ว	วินัยไม่หวั่นเป็นอันขาด
เอก	เอกเป็นปราชญ์น่าชื่นชม
อา	อารมณ์มั่นคง
ง	งุนงงไม่มี

สะอาด - สงบ - สว่าง

สะอาด	เพราะรู้จักการรักษา
สะอาด	ด้วยจรรยาंनाเลื่อมใส
สะอาด	จากมีธรรมประจำใจ
สะอาด	เพราะอาศัยสิ่งมงคล
สงบ	กิริยามารยาท
สงบ	แบบนักปราชญ์มีเหตุผล
สงบ	อาศัยธรรมนำใจตน
สงบ	เพราะเป็นคนที่มืธรรม
สว่าง	ด้วยปัญญาพาดลลาด
สว่าง	แบบนักปราชญ์ไม่ใฝ่ต่ำ
สว่าง	ด้วยฟังดีวิถัธรรม
สว่าง	ด้วยกิจกรรมเพิ่มปัญญา

คนรู้จริงตามแนวพุทธศาสนา

๑. อุตถปฏิสัมพันธ์	รู้วิชาการสาระ
๒. ธรรมปฏิสัมพันธ์	รู้ธรรมะจรรยา
๓. นิรุตติปฏิสัมพันธ์	รู้ภาษาพูดจับใจ
๔. ปฏิภาณปฏิสัมพันธ์	รู้ฉับไวปฏิภาณ

คนรู้จริง	รู้วิชา	สารพัด
คนรู้จริง	รู้ปฏิบัติ	นำเลื่อมใส
คนรู้จริง	พหูสูต	พูดจับใจ
คนรู้จริง	ย่อมฉับไว	ปฏิภาณ

อายุ - วรรณ - สุขะ - พละ

อายุ	ยืนเพราะเข้าใจใช้ชีวิต
อายุ	ยืนรู้จักคิดทางกุศล
อายุ	ยืนเพราะอาศัยไม่กังวล
อายุ	ยืนเพราะเป็นคนธรรมดา
วรรณะ	งามสง่าดูน่ารัก
วรรณะ	รู้พิทักษ์รักษา
วรรณะ	ผ่องฉวีมีเมตตา
วรรณะ	ดูโสภาคเพราะใจตน
สุขะ	สุขกายใจไร้ความโศก
สุขะ	สุขจากโชคบันดาลดล
สุขะ	สุขทวิมีมงคล
สุขะ	สุขเลิศล้ำเพราะผลบุญ
พละ	มีพลังเป็นอย่างยิ่ง
พละ	แข็งแรงจริงไซคนำหนุ่
พละ	มีคุณค่าคือการุณ
พละ	มากมีบุญเพราะทำดี

ไปวัดได้อะไร

ไปวัดต้องได้ ว.แหวน, หันอากาศ และ ด.เด็ก

ว. แหวน

ต้องมีวินัย ตั้งใจรับศีลมาปฏิบัติ

หันอากาศ

ต้องหันหาบุญ อย่าหันหาบาป

ด. เด็ก

ต้องมี ๓ ดี คือ คิดดี, พูดดี, ทำดี

ชาวพุทธเคารพพระสงฆ์

พระสงฆ์เป็นผู้ประเสริฐตามตัวอักษร

พ

บวชแล้ว รู้จักพอ, ไมโลภ

ร

เรียนรู้ ธรรมะอย่างแตกฉาน

อะ

อโลภะ, อโทสะ, อโมหะ

จงใช้ชีวิตต้นทุนต่ำ แต่ได้กำไรคุณธรรมสูง

ต้นทุนต่ำ

๑) เรียบง่าย	๒) กินง่าย
๓) นอนง่าย	๔) ตื่นง่าย
๕) ไปง่าย	๖) มาง่าย
๗) พบง่าย	๘) พุดง่าย
๙) ยิ้มง่าย	๑๐) เข้าใจง่าย

คุณธรรมสูง

๑) มีเมตตา	๒) ศรัทธาทำบุญกุศล
๓) พึ่งตนเองก่อน	๔) สัจจะสุจริต
๕) ไม่อิจฉา	๖) เพิ่มปัญญาทุกวัน
๗) สร้างสรรค์สังคม	๘) ชื่นชมคนดี
๙) กล่าววจีจับใจ	๑๐) ทำอะไรอาศัยธรรม

ความทุกข์ - ความสุข

ความทุกข์	ถือกำเนิดเกิดที่จิต
ความทุกข์	เพราะเห็นผิดมีโมหา
ความทุกข์	เพราะเรามีอัตตา
ความทุกข์	ขาดปัญญาการครองตน
ความสุข	ถือกำเนิดเกิดที่จิต
ความสุข	รู้จักคิดทางกุศล
ความสุข	รู้จักดีมีมงคล
ความสุข	รู้จักตนรู้จักพอ

อยากได้ดี

อยากได้ดี	ต้องทำดีจึงจะได้
อยากได้ดี	ต้องมุ่งหมายที่กุศล
อยากได้ดี	ต้องคำนึงคิดพึ่งตน
อยากได้ดี	ต้องฝึกฝนพัฒนา
อยากได้ดี	ต้องหลีกหนีทุจริต
อยากได้ดี	ต้องรู้คิดแก้ปัญหา
อยากได้ดี	ต้องอาศัยใช้ปัญญา
อยากได้ดี	ต้องเก่ง - กล้าในทางดี

คนประเสริฐ

คนประเสริฐ	เกิดจากใจใฝ่ธรรมะ
คนประเสริฐ	มีสัจจะมีเหตุผล
คนประเสริฐ	มีเมตตาตามหาชน
คนประเสริฐ	ไม่กังวลยึดอัตตา
คนประเสริฐ	ใช้ชีวิตสมถะ
คนประเสริฐ	ใจเป็นพระละตัณหา
คนประเสริฐ	คิดคำนึงพึงปัญญา
คนประเสริฐ	คนศรัทธาทำความดี
คนประเสริฐ	ไม่มีจิตริษยา
คนประเสริฐ	รู้คุณค่าเพิ่มราศี
คนประเสริฐ	กระทำแต่กรรมดี
คนประเสริฐ	ใช้วิธีแห่งปัญญา

คนที่มีความสุข

๑) ไม่มีความกังวล	๒) เป็นคนมีเมตตา
๓) มีปัญญาเฉียบคม	๔) มีคารมน่าฟัง
๕) หยดยั้งความโกรธ	๖) ทำประโยชน์เพื่อสังคม
๗) นิยมพึ่งตนเอง	๘) กล้าเกรงการทุจริต
๙) มีมิตรมากหน้า	๑๐) มีเงินตราพอใช้

ฯลฯ

ความเห็นผิดที่ไม่ควรมี (มิจฉาทิฏฐิ)

๑. อยากมีเงิน	แต่ไม่ทำงาน
๒. อยากมีบริวาร	แต่ขาดน้ำใจ
๓. อยากยิ่งใหญ่	แต่ขาดปัญญา
๔. อยากพัฒนา	แต่ไม่อดทน
๕. อยากได้กุศล	แต่ไม่เสียสละ
๖. อยากชนะ	แต่ไม่ยอมแข่งขัน
๗. อยากสุขสันต์	แต่ไม่สนใจธรรมะ

ถ้าอยาก สวย อยาก งาม จงทำตามตัวอักษร

สวย

ส -- สะอาดที่ใจ

ว -- วินัยรักษา

ย -- ยามเจรจาประทับใจ

งาม

ง -- หงุดหงิดไม่มี

อ -- อารมณ์ดีตลอดเวลา

ม -- มีเมตตาชอบแบ่งปัน

สวย

ที่ใจมีเมตตาเป็นอย่างยิ่ง

สวย

ที่จริงมีธรรมมานำหนุน

สวย

ปัญญาพาไปสู่ทางบุญ

สวย

คำจุนให้เราทำแต่กรรมดี

งาม

ที่ใจไซ้ไบหน้าอย่าพาหลง

งาม

แล้วมุ่งธำรง คือศักดิ์ศรี

งาม

แล้วคิดช่วยเหลือเอื้ออารี

งาม

แล้วจงหลีกเลี่ยงเรื่องบาปกรรม

อาสาพหุชา เข้าพรรษา เข้าวัดปฏิบัติธรรม

อาสาพหุชา	บุชาธรรมสิ่งล้ำเลิศ
อาสาพหุชา	ความประเสริฐเกิดกุศล
อาสาพหุชา	ประเพณีมีมงคล
อาสาพหุชา	ใจของตนบุชาธรรม
เข้าพรรษา	ประเพณีของชาวพุทธ
เข้าพรรษา	ควรยังหยุดประพฤติต่ำ
เข้าพรรษา	มุ่งทำดีมีศีลธรรม
เข้าพรรษา	ช่วยหนุนนำการทำบุญ
เข้าวัด	เข้าไปใกล้ชิดพระ
เข้าวัด	เอาธรรมะมาเกื้อหนุน
เข้าวัด	ขัดเกลาใจใฝ่ทางบุญ
เข้าวัด	ช่วยเกื้อหนุนการทำดี
ปฏิบัติธรรม	พึงธรรมนำชีวิต
ปฏิบัติธรรม	ควบคุมจิตถูกวิถี
ปฏิบัติธรรม	ขอทำแต่ความดี
ปฏิบัติธรรม	ทำหน้าที่ความเป็นคน

เป็นชาวพุทธ เป็นชาวคริสต์ เป็นมุสลิม

เป็นชาวพุทธ
เป็นชาวพุทธ
เป็นชาวพุทธ
เป็นชาวพุทธ

ฟังพระไม่ฟังผี
ฟังความดีมีเหตุผล
รักความจริงสิ่งมงคล
ใจของตนมีเมตตา

เป็นชาวคริสต์
เป็นชาวคริสต์
เป็นชาวคริสต์
เป็นชาวคริสต์

ใจระหนักรักพระเจ้า
ความโง่เง่าไม่เสาะหา
ผูกไมตรีมีจรรยา
รักคุณค่าความเป็นคน

เป็นมุสลิม
เป็นมุสลิม
เป็นมุสลิม
เป็นมุสลิม

ใจระหนักรักสงบ
ใจเคารพที่เหตุผล
กตัญญูรู้คุณคน
มุ่งทำตนนำศรัทธา

การปฏิบัติธรรม ควรตระหนัก รู้จักปลง

ป ---

ปล่อยใจให้เสรี

ล ---

เลิกวิธีธรรม

ง ---

เงื่อนงำไม่เอา

รู้จักปลง

ปล่อยใจให้อิสระ

รู้จักปลง

มีธรรมะมีเหตุผล

รู้จักปลง

ใฝ่ความดีมีมงคล

รู้จักปลง

กิเลสตนเคยทำมา

รู้ไตรลักษณ์

สามประการขนานแท้

อนิจจัง

ความผันแปรควรศึกษา

ทุกขัง

ควรรู้ทันใช้ปัญญา

อนัตตา

พึงรู้ว่าใช่ตัวตน

เป็นคน คิดเป็น พุดเป็น ทำเป็น

เป็นคน	ได้อยู่ที่ใจใฝ่ธรรมะ
เป็นคน	เด่นเสียสละได้กุศล
เป็นคน	ดังเพราะเป็นหนึ่งในคิดพึ่งตน
เป็นคน	ของทุกคนมีเมตตา
คิดเป็น	คิดเห็นสิ่งสร้างสรรค์
คิดเป็น	คิดรู้ทันเรื่องตันทา
คิดเป็น	คิดอาศัยใช้ปัญญา
คิดเป็น	รู้อัตราไม่หลงตน
พุดเป็น	พุดให้เห็นว่าถูกต้อง
พุดเป็น	พุดยกย่องมีเหตุผล
พุดเป็น	เป็นลำดับจับใจคน
พุดเป็น	ไม่วกวนคนเข้าใจ
ทำเป็น	ทำถูกต้องตามหน้าที่
ทำเป็น	เกิดผลดียึดไปรงใส
ทำเป็น	เป็นลำดับประทับใจ
ทำเป็น	เป็นอะไรเป็นได้ดี

รักศาสนา ศึกษาธรรม นำปฏิบัติ

รักศาสนา	ด้วยศรัทธาความประเสริฐ
รักศาสนา	สิ่งดีเลิศคือคำสอน
รักศาสนา	รักความจริงสิ่งสุนทร
รักศาสนา	ใจสังวรประพฤดี
ศึกษาธรรม	เพื่อเข้าใจในสาระ
ศึกษาธรรม	เพื่อชนะทุกวิธี
ศึกษาธรรม	เพื่อมุ่งทำแต่กรรมดี
ศึกษาธรรม	ทำหน้าที่ความเป็นคน
นำปฏิบัติ	ขัดเกลาใจไม่ทำผิด
นำปฏิบัติ	แบบบัณฑิตเกิดกุศล
นำปฏิบัติ	สู่ทางดีมีมงคล
นำปฏิบัติ	เพื่อเกิดผลในทางบุญ

อยู่ - เย็น - เป็น - สุข
หมด - ทุกข์ - เพราะ - มีธรรม
เลิศล้ำ - เพราะ - มี - ปัญญา

อยู่	ด้วยความพยายามกระทำกิจ
เย็น	ที่จิตมีเมตตาพาสุขี
เป็น	อะไรอาศัยธรรมนำให้ดี
สุข	จึงมีเพราะมีธรรมประจำใจ
หมด	กังวลเพราะเข้าใจไม่ยึดติด
ทุกข์	ทุกชนิดไม่หวั่นไหว
เพราะ	กิเลสเรารู้อยู่ที่ใจ
มีธรรม	จึงทำให้รู้เท่าทัน
เลิศล้ำ	เป็นปราชญ์ฉลาดรู้
เพราะ	เป็นอยู่แบบบัณฑิตคิดสร้างสรรค์
มี	ธรรมใจประเสริฐเกิดทุกวัน
ปัญญา	นั้นแตกฉานเชี่ยวชาญจริง

คนน่ารัก คนน่ารัก
คนน่ารัก คนน่ารัก

คนน่ารัก	เพราะถ่อมตนคนจึงรัก
คนน่ารัก	เพราะตระหนักหลักประสาน
คนน่ารัก	เพราะทำดีหน้าทำงาน
คนน่ารัก	เพราะสมานสามัคคี
คนน่ารัก	เพราะจริงใจให้สติ
คนน่ารัก	เพราะดำริสร้างศักดิ์ศรี
คนน่ารัก	เพราะช่วยเหลือเอื้ออารี
คนน่ารัก	เพราะไมตรีผูกใจคน
คนน่ารัก	เพราะคุณธรรมเลิศล้ำยิ่ง
คนน่ารัก	เพราะไม่ทิ้งทางกุศล
คนน่ารัก	เพราะสำนึกฝึกใจตน
คนน่ารัก	เพราะเป็นคนมีเมตตา
คนน่ารัก	เพราะไม่มีอคติ
คนน่ารัก	เพราะดำริแก้ปัญหา
คนน่ารัก	เพราะอาศัยใช้ปัญญา
คนน่ารัก	เพราะรู้ค่าความเป็นคน

คนไทย รักเสรี มีน้ำใจ ใฝ่ธรรม

คนไทย	ใจรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
คนไทย	รู้ปฏิบัติตามหน้าที่
คนไทย	ชอบช่วยเหลือเอื้ออาทร
คนไทย	รักสามัคคีมีเมตตา
รักเสรี	รักอิสระขณะจิต
รักเสรี	มีแนวคิดแก้ปัญหา
รักเสรี	ใช้วิธีแห่งปัญญา
รักเสรี	รู้คุณค่าความเป็นคน
มีน้ำใจ	ด้วยตระหนักหลักเอื้อเฟื้อ
มีน้ำใจ	ชอบช่วยเหลือได้กุศล
มีน้ำใจ	ได้เพิ่มบุญหนุนนำตน
มีน้ำใจ	เกิดมงคลคนศรัทธา
ใฝ่ธรรม	ใฝ่ทางดีมีสัจจะ
ใฝ่ธรรม	มุ่งเลิกละคือตัณหา
ใฝ่ธรรม	ปฏิบัติธรรมมีสัมมา
ใฝ่ธรรม	ด้วยศรัทธาฟังความดี

พญฺญชนะไทยสอนใจคน

- ก กติกา ยึดไว้ให้แน่น
สิ่งไม่ดีต้องแก้อย่าปล่อยไหล
กระทำกิจ บริสุทธิ์ผุดผ่องใจ
กล้าดี จะก้าวไกลตลอดกาล
- ข ขยัน ทำหน้าที่ดีอย่างยิ่ง
เข้มแข็ง จริงจังจริงจังเป็นหลักฐาน
จะได้ดีต้องแข่งขัน ขยันงาน
คนกล่าวขาน เพราะเราทำแต่กรรมดี
- ค คิด สร้างสรรค์ คิด ดี มีธรรมะ
คิด เลิกละสิ่งผิด คิดหลักหนี
คิด เมตตา ช่วยเหลือ เอื้ออารี
คิด อยากมีโอกาสดได้เพิ่มบุญ
- ง เงิน กับ งาน คู่กันสำคัญยิ่ง
งาน อย่าทิ้งต้องทำช่วยนำหนุน
งาน ดี เงินต้องดี มีเป็นทุน
งาน คำจุน เราต้องทำจำใส่ใจ
- จ จริงใจ ต่อบุคคลต่อหน้าที่
จริงทำดี เป็นหนทางสว่างไสว
คนยึด จริง ย่อมประเสริฐเกิดที่ใจ
คนยิ่งใหญ่เป็นหนึ่งพึ่ง ความจริง

- ฉ คน ฉลาด ครองตนอย่างฉลาด
ฉลาดคิด แบบปราชญ์ฉลาดยิ่ง
ฉลาดดี ยึดธรรม ยึดความจริง
ฉลาดทั้ง สิ่งชั่วกลัวบาปกรรม
- ช จงช่วยตน ช่วยคน และ ช่วยชาติ
ชาญฉลาด ไม่สนใจทางไฝต่ำ
ชักชวน ให้ทำดีมีศีลธรรม
ช่วยชี้นำ พัฒนาผาสุกใจ
- ญ ใหญ่ยิ่ง - ยิ่งใหญ่ ใจต้องแน่ว
ใหญ่อย่างแท้ สุจริต จิตโปร่งใส
ใหญ่แล้ว ควรถ่อมตนคนพอใจ
ใหญ่แคไหน ก็ไม่ใหญ่เกินกว่าโลง
- ต เตือนตน อย่าเป็นคนที่ทำผิด
เตือนให้คิด ใช้ปัญญาอย่าผางโผง
เตือนให้ดี อย่าหลอกล่ออย่าฉ้อโกง
เตือนตน ทุกชั่วโมงให้ทำดี
- ถ ถูกต้อง ไม่ต้องกลัวเรื่องมัวหมอง
ถูกทำนอง ทำเถิดเกิดราศี
ถูกเวลา เร่งทำจำให้ดี
ถูกวิธี เจริญแน่ไม่แพ้ใคร

ท

ทำดี ต้องได้ด้อย่าท้อแท้
ทำดี ได้ดีแน่นอนอย่าสงสัย
ทำดี เริ่มที่ตนฝึกฝนใจ
ทำดี ตลอดไป อาศัยธรรม

น

นอบน้อม ถ่อมตนคนจะรัก
นึกตระหนักหน้าที่ หนีใฝ่ต่ำ
แน่วแน่ ใจเมตตาพาหนุนนำ
งานหนัก จะต้องทำด้วยศรัทธา

ป

ปฏิบัติตน ตามจรรยาพาสุขสันต์
ปฏิเสธ สิ่งผูกพัน คือ ตัณหา
ปฏิกุศล สิ่งไม่ดี หนีออกมา
ปฏิบัติธรรม สิ่งมีค่า สิ่งดีงาม

ผ

แผ่เมตตา พาให้ใจเป็นสุข
เพื่อแผ่ คนมีทุกข์อย่าเหยียดหยาม
ผ่านงาน ที่โปร่งใส ใจงดงาม
ไม่ผลิผลลาม ทำผิด เพราะคิดดี

ภ

ภาษาดี คือพูดดีมีสาระ
ภาษาชนะ หลายหลากมีมากลี
ภาษาคน คนเข้าใจพูดให้ดี
ภักษา มีเป็นอาหารต้องปลอดภัย

พ ฟังตนเอง ฟังปัญญาไม่พาดิด
 ฟังบัณฑิต ฟังสัตย์ชื้อถือไปรงใส
 ฟังพ่อแม่ ฟังพระคุณอบอุ้นใจ
 ฟังรัตนตรัย สิ่งประเสริฐเกิดมงคล

ม มีอะไร ไม่ได้ เพ้าธรรมะ
 มีสัจจะ สิ่งประเสริฐเกิดกุศล
 มีมานะ ไม่ท้อใจอ้ายตน
 มีสุขลัน เพราะชอบทำแต่กรรมดี

ย ยกย่อง คนทำดีให้มีเกียรติ
 อย่างพยายามเหยียด อิจฉาพาลีศรี
 อย่างเจริญ อย่างแก่งเขาเราต้องดี
 อยู่ด้วยเอื้ออารี มีสัมพันธ์

ร รู้หลักวิชา สารพัด
 รู้แน่ชัด รู้จริง สิ่งสร้างสรรค์
 รอบคอบ พิจารณา ค่าอนันต์
 รู้หลักสร้างสัมพันธ์ พาเจริญ

ล สิ่งเหลวไหล อย่าทำจำไว้หนอ
 อย่างหลอกล่อ ให้หลง จงห่างเหิน
 ลดกิเลส ด้วยปัญญาพาเจริญ
 ละได้คนสรรเสริญ ว่าเราดี

ว

วินัย ตีมีไว้กำกับจิต
ว่องไว เป็นนิจได้ศักดิ์ศรี
วิชาการ รอบรู้คู่ความดี
วิเศษ ที่มีธรรมประจำใจ

ส

แสวงหา ความรู้อยู่เสมอ
จงเสนอ แนวทางสว่างไสว
สัตย์ซื่อ คือศีลธรรมประจำใจ
เสียอะไร ไม่เท่าเราเสียคน

ท

ให้ สิ่งของให้สิ่งตีมีคุณค่า
ให้ ปัญญา สิ่งประเสริฐเกิดกุศล
ให้ เมตตาเอื้ออารมีมงคล
ให้ อภัยแก่ทุกคนเกิดผลบุญ

พญฺญชนะไทยเตือนใจคน

- ก
๑. กติกา ยึดไว้
 ๒. กระทำ สิ่งใดสุจริต
 ๓. เกาะติด สถานการณ์
 ๔. เก่งงาน ในหน้าที่
 ๕. กล้า สู้ด้วยวิริยุตีธรรม
 ๖. กฎแห่งกรรม มีจริง
 ๗. การเย่อหยิ่ง ไม่ดี
 ๘. กล่าวววจี น่าฟัง
 ๙. การยับยั้ง ความโกรธ
 ๑๐. การทำประโยชน์ ทำทุกวัน

- ข
๑. เข้มแข็ง ทางดี
 ๒. เข้าใจ วิธีมีเหตุผล
 ๓. ขยัน ฝึกฝนจนชำนาญ
 ๔. เข้าประสาน สามัคคี
 ๕. ขจัด วิธีฉ้อฉล
 ๖. แข่งขัน กับบุคคลที่ใจบุญ
 ๗. ขาดทุน ไม่ท้อ
 ๘. เข้าทำต่อ แก้ปัญหา
 ๙. เข้าใจ การค้ามีศิลปะ
 ๑๐. เข้าใกล้ ธรรมะพบสุข

- ค
๑. เคารพ กตีกาลังคม
 ๒. การม นำฟัง
 ๓. คำสั่ง เคารพ
 ๔. คบค้า สมาคม
 ๕. คิดสั่งสม บุญกุศล
 ๖. ครองตน โปร่งใส
 ๗. คบกับใคร เอื้ออารี
 ๘. คิดหาวิธี แห่งปัญญา
 ๙. ความศรัทธา ผูกมิตร
 ๑๐. ความคิด เป็นธรรม

- ง
๑. งด ความโศกเศร้า
 ๒. งด จับเจ้าเกียจคร้าน
 ๓. งด ทำงานทุจริต
 ๔. งด มีจิตอิจฉา
 ๕. งด ศรัทธางมงาย
 ๖. งด ทำลายคนทำดี
 ๗. งด วิธีเอาเปรียบคน
 ๘. งด ทำตนไร้ศักดิ์ศรี
 ๙. งด วิธีหลอกลวง
 ๑๐. งด ทั้งปวง คือบาปกรรม

- จ
๑. จริง ต่อความดี
 ๒. จริง ต่อหน้าที่ของตน
 ๓. จริง ต่อบุคคลที่เราคบ
 ๔. จริง ด้วยความเคารพศักดิ์ศรี
 ๕. จริง ด้วยวิธีผูกมิตร
 ๖. จริง ด้วยมีจิตเมตตา
 ๗. จริง ด้วยวาจาจับใจ
 ๘. จริง ด้วยอาศัยความสามารถ
 ๙. จริง แบบปราชญ์แบบบัณฑิต
 ๑๐. จริง ตามแนวคิดสังฆธรรม

- ฉ
๑. ฉลาด คิดสร้างสรรค์
 ๒. ฉลาด ช่วยกันแก้ปัญหา
 ๓. ฉลาด กล่าววาจาจับใจ
 ๔. ฉลาด อาศัยความพอดี
 ๕. ฉลาด หนีทุจจริต
 ๖. ฉลาด ผูกมิตรไมตรี
 ๗. ฉลาด ทำดีทุกวัน
 ๘. ฉลาด ผูกพันกับนักปราชญ์
 ๙. ฉลาด ช่วยชาติช่วยชุมชน
 ๑๐. ฉลาด ทำตนเหมาะสม

- ช
๑. ช่วย ชุมชน
 ๒. ช่วย ให้คนทำดี
 ๓. ช่วย ชี้แนะทางกุศล
 ๔. ช่วย ให้เกิดผลพัฒนา
 ๕. ช่วย รักษาประเพณี
 ๖. ช่วย ให้ใช้วิธีแห่งปัญญา
 ๗. ช่วย ด้วยวาจาจับใจ
 ๘. ช่วย ใครอย่าทวงบุญคุณ
 ๙. ช่วย สนับสนุนอุดมการณ์
 ๑๐. ช่วย สัมครสมานสามัคคี

- ญ
๑. ไใหญ่ ยิ่งด้วยความดี
 ๒. ไใหญ่ จากบารมีที่ทำไว้
 ๓. ไใหญ่ จากความโปร่งใสสุจริต
 ๔. ไใหญ่ จากมิตรมากหน้า
 ๕. ไใหญ่ จากปัญญาของตน
 ๖. ไใหญ่ จากกุศลผลบุญ
 ๗. ไใหญ่ ยิ่งด้วยความดี
 ๘. ไใหญ่ จากสนับสนุนบริวาร
 ๙. ไใหญ่ จากประสานสามัคคี
 ๑๐. ไใหญ่ จากปฏิบัติตามกติกา

- ค
๑. ตั้งใจ ทำหน้าที่
 ๒. ตั้งใจ ตามวิธีสร้างสรรค์
 ๓. ตั้งใจ ช่วยกันพัฒนา
 ๔. ตั้งใจ รักษาความถูกต้อง
 ๕. ตั้งใจ ยกย่องคนทำดี
 ๖. ตั้งใจ หลีกหนีทุจริต
 ๗. ตั้งใจ ผูกมิตรไมตรี
 ๘. ตั้งใจ กล่าววาจนาฟัง
 ๙. ตั้งใจ ยับยั้งความโกรธ
 ๑๐. ตั้งใจ ทำประโยชน์เพื่อสังคม

- ก
๑. ถูกต้อง ตามกติกา
 ๒. ถูกต้อง รักษาไว้ให้ดี
 ๓. ถูกต้อง ประเพณีควรทำ
 ๔. ถูกต้อง แนะนำได้กุศล
 ๕. ถูกต้อง ช่วยชุมชนพัฒนา
 ๖. ถูกต้อง เกิดคุณค่าสนับสนุน
 ๗. ถูกต้อง ค้ำจุนสังคม
 ๘. ถูกต้อง นิยมประชาสัมพันธ์
 ๙. ถูกต้อง ช่วยกันทำประโยชน์
 ๑๐. ถูกต้อง ไม่โกรธเป็นอันขาด

- ท
๑. ทำดี เพื่อความดี
 ๒. ทำดี ตามหน้าที่ของตน
 ๓. ทำดี กับบุคคลอย่าหวังบุญคุณ
 ๔. ทำดี เพื่อบุญเพื่อกุศล
 ๕. ทำดี กับทุกคนต้องจิตเมตตา
 ๖. ทำดี เพิ่มคุณค่าศักดิ์ศรีตน
 ๗. ทำดี จะเกิดผลถ้าตนดี
 ๘. ทำดี ดีจะคุ้มครองตน
 ๙. ทำดี ต้องได้ดีอย่าท้อแท้
 ๑๐. ทำดี ได้ผลแน่ คือดีจริง

- น
๑. นึกถึง บุญคุณบุคคล
 ๒. หน้าที่ ของตนต้องทำ
 ๓. แน่วแน่ ไม่ถลำสิ่งผิด
 ๔. นอบน้อม น่ารักอ่อนโยน
 ๕. หนักแน่น ไม่เหลวไหล
 ๖. แน่วแน่ม ทำดีตลอดไป
 ๗. แนะนำ อะไรต้องให้ดี
 ๘. นุ่มนวล ไม่แข็งกระด้าง
 ๙. หนี การทุจริตทั้งหลาย
 ๑๐. หนี เป็นแล้วต้องจ่ายคืน

- ป
๑. ปรับปรุง ตนให้ดี
 ๒. ปรับปรุง วิธีให้ก้าวหน้า
 ๓. ปรับปรุง จรรยาให้น่ารัก
 ๔. ปรับปรุง ให้ประจักษ์ดีกว่าเก่า
 ๕. ปรับปรุง ตัวของเราทุกวัน
 ๖. ปรับปรุง ให้ทันเวลา
 ๗. ปรับปรุง คุณค่าของความเป็นคน
 ๘. ปรับปรุง ชุมชนให้พัฒนา
 ๙. ปรับปรุง วาจาให้ประทับใจ
 ๑๐. ปรับปรุง อะไรต้องดีกว่าเดิม

- ผ
๑. แม่เมตตา ต่อทุกคน
 ๒. แม่เมตตา เกิดกุศลได้บุญ
 ๓. แม่เมตตา สนับสนุนคนทำดี
 ๔. แม่เมตตา ไม่มีจิตริษยา
 ๕. แม่เมตตา พาให้ใจเป็นสุข
 ๖. แม่เมตตา ไม่มีทุกข์กังวลใจ
 ๗. แม่เมตตา พาให้สุขภาพจิตดี
 ๘. แม่เมตตา ได้มิตรไมตรีมากมาย
 ๙. แม่เมตตา ได้เพิ่มความดี
 ๑๐. แม่เมตตา ได้วิธีเพิ่มมิตร

- ภ
๑. ภาษา ดีประทับใจ
 ๒. ภาษา ไทยแตกฉาน
 ๓. ภาษา ปฏิภาณแก้ปัญหา
 ๔. ภาษา มีคุณค่าต้องน่าฟัง
 ๕. ภาษา ระวังคำหยาบ
 ๖. ภาษา ไม่สุภาพอย่าพูด
 ๗. ภาษา พหูสูตแสดงภูมิปัญญา
 ๘. ภาษา สนุกเฮฮาขันมีศิลปะ
 ๙. ภาษา ลัจจะมีคุณธรรม
 ๑๐. ภาษา แนะนำต้องจำไว้ใช้

- พ
๑. ฟัง ตนเองก่อน
 ๒. ฟัง พระอย่าฟังผี
 ๓. ฟัง ความดีเกิดคุณค่า
 ๔. ฟัง ปัญญาได้ข้อคิด
 ๕. ฟัง บัณฑิตได้ปัญญา
 ๖. ฟัง ความเมตตาได้กุศล
 ๗. ฟัง ชุมชนได้ประเพณี
 ๘. ฟัง หน้าที่ได้ผลงาน
 ๙. ฟัง ปฏิภาณแก้ปัญหา
 ๑๐. ฟัง ตำราได้ภูมิรู้

- ม
๑. มี จิตเมตตา
 ๒. มี ภาษาไพเราะ
 ๓. มี ความเหมาะสมกับหน้าที่
 ๔. มี ไมตรีกับทุกคน
 ๕. มี ความอดทนหน้าทำงาน
 ๖. มี ปฏิภาณแก้ปัญหา
 ๗. มี ปัญญาอรอบรู้
 ๘. มี การต่อสู้กับอุปสรรค
 ๙. มี ความรักที่บริสุทธิ์
 ๑๐. มี การหยุดทำชั่วทั้งปวง

- ย
๑. อยู่ แบบประหยัด
 ๒. อยาก ปฏิบัติทางธรรม
 ๓. อยาก จดจำตัวอย่างที่ดี
 ๔. อยาก มีมิตรมากหน้า
 ๕. อยาก มีปัญญาเฉียบคม
 ๖. อยาก มีคารมเฉียบขาด
 ๗. อยาก มีมาดงามสง่า
 ๘. อยาก มีเงินตราจับจ่าย
 ๙. อยาก มีสุขภาพกาย - ใจดี
 ๑๐. อยาก หมดหนี้สินทั้งปวง

- ร
๑. วิชา หลักวิชาสารพัด
 ๒. วิชา แนวปฏิบัติหน้าที่
 ๓. วิชา ตีรู้แตกฉาน
 ๔. วิชา แนวประสานไมตรี
 ๕. วิชา วิธีเพิ่มปัญญา
 ๖. วิชา ภาษาที่ถูกต้อง
 ๗. วิชา ทำนองประเพณี
 ๘. วิชา หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ
 ๙. วิชา แนวจัดปัญหา
 ๑๐. วิชา ด้วยปัญญาของตน

- ล
๑. เลิก ทำชั่วทุกชนิด
 ๒. เลิก คิดเห็นแก่ตัว
 ๓. เลิก กลัวความจน
 ๔. เลิก บ่นเพื่อเจ้า
 ๕. เลิก เผลอหยาบคาย
 ๖. เลิก ทำลายคนทำดี
 ๗. เลิก เป็นหนี้เป็นอันขาด
 ๘. เลิก ฉลาดอวดตัว
 ๙. เลิก มัวกามารมณ์
 ๑๐. เลิก นิยมฟุ้งเฟ้อ

- ว
๑. วินัย ต้องมี
 ๒. ไหวพริบ ดี ปฏิภาณ
 ๓. ว่องไว ทำงานเหมาะสม
 ๔. วิชาการ นำนียมรอบรู้
 ๕. วู่วาม ไม่มี
 ๖. วางตัว ดี น่ารัก
 ๗. ว่าง ด้วยตระหนักหลักอนัตตา
 ๘. วิสัย ธรรมดารู้ทันกิเลส
 ๙. วิเศษ ด้วยการปฏิบัติธรรม
 ๑๐. วิสุทธิ์ ด้วยเลิศล้ำบุญกุศล

- ส
๑. เสียสละ เพื่อชาติศาสน์กษัตริย์
 ๒. เสียสละ เพื่อขจัดปัญหา
 ๓. เสียสละ เพื่อมีธรรมมีสัมมา
 ๔. เสียสละ เพื่อพัฒนาจิตใจตน
 ๕. เสียสละ เพื่อช่วยสังคม
 ๖. เสียสละ เพื่อสั่งสมบุญกุศล
 ๗. เสียสละ เพื่อแก้ปัญหาประชาชน
 ๘. เสียสละ เพื่อเป็นคนที่ดี
 ๙. เสียสละ เพื่อเพิ่มศักดิ์ศรี
 ๑๐. เสียสละ เพื่อทำดีทุกวัน

- ห
๑. ให้ อภัยแก่ทุกคน
 ๒. ให้ ทำตนสุจริต
 ๓. ให้ แนวคิดพัฒนา
 ๔. ให้ ปัญญามีเหตุผล
 ๕. ให้ อดทนต่อหน้าที่
 ๖. ให้ คิดดี คิดสร้างสรรค์
 ๗. ให้ ยึดมั่นศาสนธรรม
 ๘. ให้ จดจำพระคุณบุคคล
 ๙. ให้ คิดค้นเพิ่มปัญญา
 ๑๐. ให้ มีวาจาจับใจ

แต่คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
สภาผู้แทนราษฎร

ศาสนา	คือความเชื่อความเลื่อมใส
ศาสนา	มุ่งทำให้สุข
ศาสนา	แนวแนะนำให้ทำดี
ศาสนา	เป็นวิธีตักเตือนตน
ศิลปะ	คือความงามความประเสริฐ
ศิลปะ	ที่บังเกิดมีเหตุผล
ศิลปะ	ที่เราเห็นเป็นมงคล
ศิลปะ	ครองใจตนใช้ปัญญา
วัฒนธรรม	คือวิถีของชีวิต
วัฒนธรรม	นำไปคิดแก้ปัญหา
วัฒนธรรม	อนุรักษ์และพัฒนา
วัฒนธรรม	มีคุณค่าเพราะคนดี

รายชื่อคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ชุดที่ ๒๓

(๑) นายทุนศักดิ์ เล็กอุทัย	ประธานคณะกรรมการ
(๒) นายอิทธิเดช แก้วหลวง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายประกอบ จิรกิติ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายสมเกียรติ ครลัมพ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นายสมชัย ฉัตรพัฒน์ศิริ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ	กรรมการ
(๗) นายวีระ รักความสุข	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๘) นายปัญญาวัฒน์ บุญมี	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๙) นายธีระ สลักเพชร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๐) นายจตุพร เจริญเชื้อ	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๑) นายฮอซาลี มาห์หมัด	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๒) นายสุรศักดิ์ พันธุ์เจริญวรกุล	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๓) นางบุญรื่น ศรีธเรศ	เลขานุการคณะกรรมการ
(๑๔) นายโสภณ ชาร์มย์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการคนที่หนึ่ง
(๑๕) นายวราวงษ์ พันธุ์ศิลา	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการคนที่สอง

รายชื่อที่ปรึกษา ผู้อำนวยการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ

นางสาวกฤษณา สีหลักษณ์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
นายอภิวัฒน์ อังคธร	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
นายคเชนทร์ มาสมาน	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
นายพินิจ จันท์สมบูรณ์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.สันติ เล็กสุขุม	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
นายโมสิต สุวินิจจิต	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
นางสาวภัสสรภิญญา ปฐมเจริญสุขชัย	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
นายสไตโร โรจนวิชัย	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
พลเอกธันวาคม ทิพยจันทร์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
นายบุญชัย เบญจรงค์กุล	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
นายพร้อมพงศ์ นพฤทธิ์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
นางทิพย์ อมาตยกุล	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
นางวัลย์มณี ทวีแสงศิริ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
นางเปรมฤดี ชมพูนุช	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
ดร.พิพัฒน์ ปริดาวิภาต	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
นางมณฑาทิพย์ โกวิทเจริญกุล	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
นายบัณฑิตย์ โรจนรุ่งเรือง	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
นายชัยณรงค์ ณ ลำพูน	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
นายทวีป ตันติพัฒน์กุล	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
นายสันธิภูมิ ทวีผล	ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการ
นายสมบัติ อุไรธรากุล	ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการ
นางสาวสุวัฒนา สีหลักษณ์	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
นายสุชาติ ไตรแสงรุจิระ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
นายธีระวุฒิ สัมมาทรัพย์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
นางทวีพร ศิรินวกุล	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
นายเลิศชัย กิตติรัตนไพบูลย์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
นายรัชฎา สุทธยามคม	เลขานุการประจำคณะกรรมการ

ดาโต๊ะพัฒนา หลังปูเต๊ะ
นายตระกูล เจริญเชื้อ
นายประยุทธ์ เก่งลือชัยบุตร
นางสาวจตุรรัตน์ โพธิกุล
นายธงชัย เจียมพุก

เลขานุการประจำคณะกรรมการ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ

รายชื่อที่ปรึกษาประธานคณะกรรมการ

พระครูปลัดสุวัฒนวิริคุณ
พระมหากมล ถาวโร
พระมหาทองสา รุณิสโร
นายเอี่ยม ทองใจสด
นายสุรศักดิ์ อนรรฆพันธ์
นายพิชญ พลไวย์
นายปัญญา จินาคำ
นายวิชาญ โล่ห์ประเสริฐ
นายปรีชา อยู่เจริญกิจ

เจ้าหน้าที่คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

นายบำรุง พันธุ์อุบล	ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการ การศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
นางเยาวลักษณ์ วัตงาม	วิทยากร ๖
นายภิม บุตรเพ็ง	นิติกร ๕
นายธนปรัชญ์ คงปาน	นิติกร ๔
น.ส.รังสิมา จินเจริญ	นิติกร ๔
นายกมล กลิ่นรำพึง	นิติกร ๓
นางนงนุช พลอยอิม	เจ้าหน้าที่ธุรการ ๖
นางอุไร ตะก้อง	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๕

ศิลปะเป็นอารมณ์อันประเสริฐ

วีระ รักความสุข

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบสัดส่วน
พรรคพลังประชาชน และที่ปรึกษาคณะกรรมการ
การศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ

ISBN 978-974-598-851-4

จัดพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม

ผู้จัดพิมพ์ คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓

ที่ปรึกษา นายทุนศักดิ์ เล็กอุทัย

ประธานคณะกรรมการการศาสนา

ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร

และคณะกรรมการทุกท่าน

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๓

นายธงชัย ดุลยสุข

บรรณาธิการ

นายบำรุง พันธุ์อุบล

กองบรรณาธิการ

เยาวลักษณ์ วัตงาม

กิม บุตรเพ็ง

ธนปราชญ์ คงปาน

รังสิมา จีนเจริญ

กมล กลิ่นรำพึง

นงนุช พลอยอ้อม

อุไรพร ตะก้อง

ธรรศ วันพฤหัส

วีรกาญจน์ กนกกมลเศ

พิมพ์ที่ : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ศิลปะเป็นอารมณ์อันประเสริฐ

ขัตติยาภิธานุ มหาราชชา

คุณธรรมซึ่งเป็นที่ตั้งของความรักความสามัคคีที่ทำให้คนไทยเรา
สามารถร่วมมือร่วมใจกันรักษาและพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรือง
สืบต่อกันไปได้ตลอดรอดฝั่ง

ประการแรก คือ การที่ทุกคนคิดพูด ทำ ด้วยความเมตตา มุ่งดี มุ่งเจริญต่อกัน

ประการที่สอง คือ การที่แต่ละคนต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานงาน ประสาน
ประโยชน์กัน ให้งานที่ทำสำเร็จผล ทั้งแก่ตน แก่ผู้อื่น และแก่
ประเทศชาติ

ประการที่สาม คือ การที่ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความสุจริต ในกฎกติกา
และในระเบียบแบบแผนโดยเท่าเทียมเสมอกัน

ประการที่สี่ คือ การที่ต่างคนต่างพยายามทำความดีความเห็นของตนให้ถูกต้อง
เที่ยงตรง และมั่นคงอยู่ในเหตุในผล

พระราชดำรัสในการเสด็จออกมหาสมาคม ในงานพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี
ณ สีหบัญชร พระที่นั่งอนันตสมาคม วันศุกร์ที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

คำกลอนสอนใจ

ไฉ่ธรรมะ

ชนะใจตน

สวดมนต์ทุกวัน